

1977

A NYÍREGYHÁZI
ZRÍNYI ILONA GIMNÁZIUM

ÉVKÖNYVE

60

ESZTENDŐ

A NYÍREGYHÁZI
ZRÍNYI ILONA GIMNÁZIUM
ÉVKÖNYVE
1977

A NYÍREGYHÁZI
ZRÍNYI ILONA GIMNÁZIUM
ÉVKÖNYVE

0017 6705

ZIG KÖNYVTÁRA

Nyíregyháza

1977

Előszó

Kiadványunkban iskolánk életének egy-egy területe, mozaikképe villan fel: gondok és örömök, küzdelmek és eredmények, tények és elgondolások. Énkönyvünk összekötő kapocs a múlt és a jelen között.

Sokan vagyunk, akik szeretjük ezt az iskolát, benne éltünk, dolgoztunk. Sokan indultak el innen, s munkájukkal, elgondolásaikkal, állhatatosságukkal segítették társadalmunkat, építették a jövőt. Az évkönyv olvasásakor újra együtt leszünk, együtt éljük át a jubileum hangulatát. Így lesz teljes a kép, így tudunk együtt ünnepelni.

Teljességre nem törekedhettünk, kicsiny a terjedelem, s mértéktartónak kell lennünk. De hisszük, hogy évkönyvünk szolgálja azt a célt, melyet megjelenésétől várunk.

Kedves öregdiákok, fiatal tanulóink, kedves karsársaink és munkatársaink, fogadják tőlünk szeretettel.

Nyíregyháza, 1977. május 14.

A ZRÍNYI ILONA GIMNÁZIUM
VEZETŐSÉGE

Tizenöt éve kezdődött

*„Azért vagyunk a világon, hogy
valahol otthon legyünk benne.”*

(Tamási Áron: Abel Amerikában)

„Az iskola: második otthonunk” — de hogy ez a sokat emlegetett mondat tartalmas és igaz is legyen, ahhoz a diákok és tanárok összefogása szükséges.

Amikor 1962-ben elsős lettem a Zrínyiben: az volt a „honfoglalás” ideje, ekkor adták át ezt az új épületet. Sokakban megfogalmazódhatott a gondolat: az új iskola folytatja is régi hagyományait, de újakat is teremt, amelyek majd a mostaniaknak nyújt követendő példát. Mi nem ismertük már a régi, sokkal szerényebb körülményeket; mi csak büszkék és boldogak voltunk, hiszen olyan szép iskola nem volt akkor a városban. A berendezkedésben mi is segítettünk, s a parkosítás, a szépítés szintén a mi feladatunk volt (akkoriban inkább csak a munkát éreztük). Ezért sajnáltam, már tanárkoromban, amikor a termőföld megújítása miatt azokat a töveket is ki kellett szedni, amelyeket még mi ültettünk . . .

Szemünk láttára alakult ki a minden tekintetben szép és korszerű Zrínyi. Az otthonteremtés során, a takarítás, rendcsinálás, parkosítás viszonylag egyszerű munkája után a nagyobb feladatok is ránk vártak. A kezdeti munka irányítása a negyedikesek munkaköre, mi csak két év múlva lettünk irányítók. Énmagam, akkor is, kulturális területen tevékenykedtem: a Sárospataki Diáknapokra mi is alaposan készültünk és a siker is nagy élményt jelentett számunkra; hasonlóan közösségteremtő erejük miatt szerettük az iskolai és osztálykirándulásokat.

Közismert, hogy az iskolai tanulmányi munka emberformáló ereje mennyire meghatározhatja egy iskola életét. Igaz, a tudás megszerzése elsőrendűen fontos, de a legmélyebb diákkori élményem mégiscsak az volt, hogy olyan tanár egyéniségekkel találkoztam a Zrínyiben, akik a tananyag közlésén túl arra is törekedtek, hogy a tanuló jól érezze magát az órán — még akkor is, ha az az anyag nem túlságosan érdekelte. Azt akarták elérni, hogy személyes ügyként élje át a tananyagot minden diák.

Én mindig pedagógusnak készültem, családomban ez már hagyomány; a tanári viselkedés-önfeláldozás nagyszerű mintáit azonban, szüleimen kívül, itt a Zrínyiben láttam megvalósulni, amikor az órára való pontos felkészülés mellett a személyes emberi varázslat is megjelent az órán: a kultúra, a műveltség iránt érdeklődés éppúgy, mint a tanuló egyéniségének helyes formálása. Csudáltam a magas fokú érzelmi azonosulást, a tanári személyiség varázsos érvényesülését: ezt szerettem volna már akkor, tanulóként ellesni, s erre törekszem most is, tanári munkámban.

Az eltávolodást mindig megkönnyíti, ha az embert már valami új, más vonzza magafelé. Így volt ez velem is, amikor a ballagás napjaiban már az egyetemi felvételi járt az eszemben. Az iskola jelentőségét is csak később méri fel az ember, én is azóta értem, érzem igazán, amióta én is ballagtam végzős osztályommal és újra-újra találkozom volt tanítványaimmal. Így válik világgossá munkánk értelme és célja: ott-

honos melegséget kell teremtenünk, foglalkozunk szeretettel és bizalommal tanítási órák és azon kívül is, s akkor évek múltán is megmarad az iskola vonzó, szép emlékeket ébresztő ereje, a jól elraktározott tudás mellett is.

Ez a cél vezetett bennünket akkor is, amikor diákszínpadunkat ZIG-ZUG Pódiumnak neveztük el. Hogy a nagyobb közösségekben, az osztályok kötöttségeitől függetlenül, legyen az irodalom, a színjáték kedvelőinek egy olyan lehetősége, egy ilyen zuga, ahol játszhatnak, formálódhatnak, ahol olyan irodalmi művekkel ismerkedhetnek meg az érdeklődők, amelyek a fiatalság önmegvalósítási folyamatát, önkifejezését segítik.

És minden területen ez a feladatunk: diákoknak, tanároknak egyaránt, hogy keressük ezeket a lehetőségeket az órákon és a tanórán kívül; hogy jól érezzük magunkat az iskolában; hogy legbensőbb sajátunknak érezzük munkánkat, az iskolát — azért, hogy „otthon legyünk benne”.

Csorbánné Margócsy Klára

Új iskolánk. Épült 1962-ben.

Tizenöt év krónikája (1962 — 1977)

60 éves iskolánk. Hatvan év egy ember életében nagy idő, de az iskola életében is fontos esemény a 60. évforduló. Már komoly múltja van, már hagyományokra tekinthet vissza, már sok-sok fiatalat bocsátott szárnyára, nevelt-tanított. Hatvan év alatt ismertté vált az iskola neve, eredményeket ért el, s napjainkban még nagyobb távlatok nyílnak meg előtte. Mint ahogy az emberé is, az iskola arculata is változik a hosszú idő alatt, s bár az alapvető vonások megmaradnak benne, állandóan alakul, fejlődik. S mint ahogy az ember egyéniségét alakítja az élet, még inkább rányomja bélyegét egy intézményre, különösképp egy kulturális intézményre. Hát még, ha meggondoljuk, hogy iskolánk hat évtizede milyen mozgalmas, eseményekkel teli, majd sötét, fájdalmas, majd felragyogó éveket rejt magában.

1917 — a megalakulás éve, megkezdte munkáját Szabolcs első leányiskolája — még az első világháború szenvedésekkel teli éve. Majd következik 1918—19, az iskolának is napfényes időszaka. Majd az ellenforradalom korszakában is volt ereje eredményesen munkálkodni.

Mozgalmas hat évtized áll mögöttünk. Mennyi nehézséget kellett megoldani, nem egyszer a fennmaradásért küzdeni. Egyik legnagyobb gond mindig a tanulóifjúság elhelyezése, az iskolaépület volt. Tartotta óráit az evangélikus elemi iskolában váltott műszakban, a Kossuth Lajos gimnáziumban vendégként, majd a Széchenyi utca végén bérelt épületben, melyet kocsmából alakítottak iskolává. Nem jelentett teljes megoldást az 1935-ben felépült új iskola sem (Jósa A. u. 2—6), mert befejezetlen maradt, s a felszabadulás után a növekvő létszám mellett nem biztosította az oktató-nevelő munka eredményességét.

Iskolaépületünk történetében döntő év volt az 1962-es év. Új, tényleges igényeinket kielégítő épületbe költözhattünk a Széchenyi utcában, a Júlia gőzmalom helyén. Az épület sokat változott napjainkig is. Házi kezelésben oldottuk meg az épület korszerűsítését. Létrehoztunk két fizikai, egy kémiai előadótermet, egy 36 fős és egy 20 fős nyelvi laboratóriumot építettünk, s hozzákezdünk a biológiai előadóterem megvalósításához. Folyamatosan, több éves munkával megoldottuk tantermeinkben a villanyszabványosítást.

A legnagyobb változás a szertárak állományában, felszereltségében következett be. 1962-ben három szertár helyiségünk volt, 1976-ra nyolc szertárban tárolhatjuk a szemléltető, kísérletező eszközöket. Az iskola vezetősége figyelembe véve, hogy az iskola épülete nem alkalmas a szaktantermi oktatási rendszer bevezetésére (eltérő nagyságú tantermek, szűk folyosók, mindössze egy lépcsőház), a szertári állomány fejlesztésével, az előadótermek korszerűsítésével igyekezett pótolni a szaktantermek hiányát. 1962-ben a szemléltető eszközök értéke 91 030,— Ft volt, 1976. december 31-én a szemléltető eszközök értéke 1 164 000,— Ft-ot tett ki.

Előadótermeink, a nyelvi laboratórium megépítéséhez jelentős segítséget kaptunk tanárainktól, a Szülői munkaközösségtől és tanulóifjúságunktól.

A modern oktatás lehetőségeit jól segíti egyre növekvő könyvtárunk. 1962. december 31-én a könyvtár záróértéke 94 043,— Ft volt. 1976. december 31-én a könyvtár

záróértéke 346 250,— Ft. A bevásárlás az évek folyamán nem volt egyenletes. A kezdeti 5—7 ezer forintos évi fejlesztés után az utóbbi években 30—36 ezer Ft-ot költöttünk könyvtári állományunk gvarapítására. Kisebb átalakításokkal könyvtárunk mind otthonosabb lett, s ma már alkalmas tanítási órák megtartására is. Tanáraink élnek is ezzel a lehetőséggel.

Nagy gondot jelent, hogy iskolánknak csak egyetlen tornaterme van. A testnevelési órák megtartása késő ősztől tavaszig csak úgy lehetséges, ha az órák többségében egyszerre két osztály van a tornateremben, vagy a fedett külső folyosóra viszünk ki egy-egy osztályt.

Társadalmi munkánkat jelentősen megváltoztattuk az iskola udvarát. A sivár, pusztá, szokványos iskolaudvart sportudvarrá, sportligetté alakítottuk. Építettünk röp-labdapályát, elkészült ifjúságunk és tanáraink munkájával kézilabdapályánk, melyhez a szülők segítségével lelátót építettünk. Létrehoztunk egy 60 m-es, 3 sávós futópályát, valamint távol- és magasugró helyeket alakítottunk ki. Pályánkat zöld sávval, fasorokkal választottuk el egymástól, pihenőparkot alakítottunk. Jó időben itt ideális körülmények között folyhatnak a testnevelési órák, s tudjuk foglalkoztatni sportolni szerető fiataljainkat, akik közül nem egy a legmagasabb osztályú csapatokban is kiválóan megállja helyét, s nem egy országos válogatottat is nevelt iskolánk.

A tanulóifjúság létszámának alakulása és összetétele

a) A létszám alakulása (a szept. 15-i helyzetnek megfelelően)

Tanév	Osztályok száma	Tanulói létszám	Az ö s s z l é t s z á m b ó l					
			fiú	leány	I. o.	IV. o.	Szako-	Nem
							sított	szako-
							okt.-ban részesült	sított
1962/63	18	735	—	735	255	118	82	653
1963/64	20	807	40	767	222	142	164	643
1964/65	20	796	32	714	218	142	227	559
1965/66	20	786	116	670	175	217	316	470
1966/67	19	746	141	605	202	190	297	449
1967/68	18	692	141	551	152	178	325	387
1968/69	18	676	138	538	195	181	301	375
1969/70	18	641	135	506	164	181	310	331
1970/71	19	625	132	503	181	178	304	331
1971/72	18	634	116	518	140	157	341	293
1972/73	18	614	126	488	173	141	362	252
1973/74	18	600	142	457	147	137	385	215
1974/75	19	624	164	460	199	123	358	266
1975/76	19	631	187	464	152	147	264	367
1976/77	18	607	180	421	146	138	198	409

A koedukált oktatás bevezetése az 1963/64-es tanévben történt meg. A fiútanulók aránya azóta 10—28% között változott.

A szakosított tantervi osztályoknak hagyománya van intézetünkben. Össz tagozatos osztályunk már az 1930-es évek elejétől működtek, majd 1962-től francia, később angol szakosított tantervi osztályokat is indítottunk. Szerveztünk matematika tagozatos osztályt is, de végül ilyen jellegű osztály indítását nem engedélyezték. Pedig ez iskolánkat így egyoldalúvá tette. Mindjobban éreztük a természettudományos oktatás ki-szárthatóságának szükségességét. Kísérleteztünk azzal, hogy a mindenkori „b” osztályokat biológia—kémia—fizika laboratóriumi kísérleti gyakorlatos osztályokként indítsuk, de a teljesítmény ez sem adta. A pályaválasztásnál évről évre erőteljesebben tolongott el az arány a természettudományok felé.

A szakosított és általános tantervi osztályok szervezése az oktató-nevelő munkában a problémák egész sorát vetette és veti fel. A beiratkozott legjobb tanulókat felsőfokú tanulmányok elvégzésére kell felkészíteni, a továbbtanulni nem kívánó tanulókat tananyag elvégzésének mélységében és módszereiben. E kettős feladat új helyzetet teremtett a tanítás közötti kapcsolat között, képzelhetjük el. Ezért kialakítottunk teljes Gdaadással a fakultatív tantárgycsoportos oktatás bevezetéséhez iskolánkban. Így láttuk biztosítva az egységes tananyagra épülő alapos oktatás után a II—IV. osztályokban a széles körű differenciálás lehetőségét. A II—IV. osztályos tantárgyblokkok óratervi-tantervi variációinak kidolgozása széles körű lehetőséget biztosít.

Véleményünk és eddigi tapasztalataink szerint a tantárgycsoportos oktatás rendszerének van jövője. Letjogosultságát a következőkkel indokoljuk:

- a) a társadalmi-termelési igények szükségessé teszik a gimnáziumban folyó munka differenciálását,
- b) a tanulók egyéni érdeklődése, ráteremtettsége és képessége eltérő, s más az irányulásuk,
- c) a gimnáziumi nevelő-oktató munka potenciális emelését teszi lehetővé,
- d) céltudatosabb pályaválasztásra orientálja a tanulókat, s különösen jelentős, hogy a választás lehetőségét a 14. évről a 16. évs korra tolja ki,
- e) nagyobb mértékben biztosítja, segíti a tehetség kibontakozását,
- f) a tovább nem tanulóknak is nyújt bizonyos gyakorlati alapot.

A tantárgycsoportos oktatás megindulásával az iskola tanulmányi helyzete — mely eddig is a megye legjobbai között volt — fokozatosan tovább fejlődött. Különösen a választott tantárgyaknál mutatkozik az a fejlődés. A személyi feltételek kialakultak, s szükséges lenne a tárgyi feltételek fokozottabb javítása a következő időszakban.

Igyekszünk minden más oldalról jött segítséget is igénybe venni. A fizikai dolgozók tehetséges gyermekeinek patronálását — számuk az összlétszám jelentős százaléka — a szakszervezet, a saját költségvetésünk által anyagilag is támogatott tanulmányokon végeztük. Különösen az alapos időszakban nagy jelentőségű ez a számú rész időszakában, de a II—IV. osztályokban is van létjogosultsága.

A tanítási órák módszerével kapcsolatosan elmondhatjuk, hogy iskolánkban sokféle sokszínű volt a tanítási órák felépítése. Átlátszó pontunk: korszerű az a tanítási óra, melynek az percében a lehető legtöbb tanuló tevékenykedik eredményesen. Minden olyan módszert tartunk, amely összhangban van a szocialista pedagógiai alapelvekkel és eredményességét a tanulók tudás és nyelvtudás szintjének emelkedése jelzi. A legteljesebb, de eredményes módszertani szabadság mellett elvárjuk, hogy tanáraink fokozottabban törekedjenek a tanítás-tanulás, tehát a tanulók intenzívebb

tevékenységének előtérbe helyezésére. Kiemelkedően fontosnak tartjuk a gondolkodásra való nevelést, a tájékozódó-problémalátó és az alkalmazóképesség fejlesztését. Mind erőteljesebb tanáraink munkájában az a törekvés, hogy az érdemjegyek sokoldalú információk alapján váljanak megalapozottá. Szükségszerű a tantervi követelmények minél szélesebb körű ismerete mellett a módszertani kérdésekben az önképzés és továbbképzés. A szakmai munkaközösségi munka fokozására is felhívtuk figyelmüket. Meg kell valósítanunk munkánkban az írásbeliség és a szóbeli számonkérés helyes arányának kialakítását.

Eredményesen segítik tanulóink tanulmányi munkáját a jól működő szakkörök. Míg 1962-ben mindössze 13, addig az 1971/72. tanévben 16, jelenleg pedig 22 tantárgyi szakkör (matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, honismereti, történelem, magyar, német, orosz, angol, francia, latin nyelvi és fotószakkör) működik iskolánkban. A zenei nevelést iskolánk eredményesen működő énekkara egészíti ki, a vers- és prózamondási készséget az irodalmi kör segíti.

Az új feladatok megoldását jól segíti az eszközök egyre növekvő száma:

Tanév	Rádió	Televízió	Magnetofon	Lemezjátszó	Kesk. filmvet.	Dia- vet.	Epi- diosz- kóp	Episz- kóp	Írás- vetítő
1962/63	2	1	1	1	1	1	1	—	—
1968/69	2	1	9	4	1	1	1	—	—
1971/72	2	2	12	4	1	5	1	1	—
1973/74	1	3	19	3	2	10	1	2	3
1976/77	2	4	20	4	2	11	2	2	10

Az 1977. évi iskolai költségvetésbe beállított összegek mellett a Megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztályától is kapunk 233 ezer forintot, hogy a minisztérium által előírt alapeszközöket beszerezhessük.

A tanulók tanulmányi eredményének alakulásával elégedettek vagyunk, hiszen évről évre 3,7—3,9 között mozgott az iskola tanulmányi állaga, e nem egy osztályunk átlaga haladta meg a 4 egészet. Az utóbbi években az átlagszámítás helyett a tantárgyak átlaga mutatja, hogy jó úton haladunk.

Nem paraszthatunk érettségiző tanulóinkra sem, hiszen évek óta nem volt elégtelen eredményt elért tanulóink.

A továbbtanulásra jelentkezők közül az országos kimutatás tanúsága szerint (bár ehhez hozzá kell adnunk a fellebbezéssel felvett tanulók számát is) 50—640/100 a felvételi arányszámunk. Jobb körülményfőbb pályairányítással ezt még lehetne javítani. Erőteljesebben kell irányítani tanulóinkat a műszaki pályák felé. Az utóbbi évek bizonyították, hogy ezen a területen nagyobbak a lehetőségek. 1976 júliusában a műszaki pályákra jelentkező 31 tanulóink közül 26-ot felvették. Ugyanakkor a bölcsész karról, az orvosi egyetemről, jogi karról 17—17,5 ponttal is kimaradtak.

Meg kell kímélnünk tanulóinkat ezektől az első, elkerülhető kudarcoktól. Sok még a nem megalapozott pályaválasztás, melyre hiába hívjuk fel tanítványaink, vagy szülei figyelmét. Ez is okoz elkerülhető kudarcokat.

Ballagás

Nevelőmunkánk célja erős közösségek kialakítása, melyek mozgósítani tudják ifjúságunkat az iskola előtt álló célok megvalósítására. Az iskola 60 éves múltja, humanas szelleme és hagyománytisztelete sajátos szellemet valósított meg. Alapja a szorgalmas munka, az eredmények tisztas elérése, s arra való törekvés, hogy magatartásával, cselekedeteivel vigyázzon az iskola becsületére. Tanulóink igyekeznek a problémákat megoldani, igényük az őszinte szót, a tájékoztatást és a problémák megbeszélését. Eredmények sokaságát tudnám itt felsorakoztatni, de egy-két nevelési figyafókosságra is remény a nyugomat. Vannak követelni valóink az egymásközti viselkedés területén. Sok esetben tiszteletlenek egymás iránt, s különösen nem megfelelő a fiúk—lányok egymás iránti beszélgetése. Példá a közösségi nevelés alappillére ez, ebből adódik, hogy tudnak-e közös célokért küzdeni, hogy fűzik-e közös érdekek őket az előrehaladásukért folyó munkában. Függetlenül ez a szülőkhöz, a felnevelőkhöz való viszony alakulásának is.

Diákjaink rendelkeznek megfelelő alapokkal ahhoz, hogy iskolánk a hazai és internacionális nevelésnek eleget tudjon tenni. Jól ismerik hazánk gazdasági, társadalmi és politikai rendjét, gazdasági és kulturális építőmunkánk eredményeit. Főirányításaink tartalmassága és rendszeressége biztosította hazánk tájainak, népeinek megismerését, személyes élményeik, tapasztalataik megfelelő ételimi benyomásokat biztosított.

sítanak számukra. Az iskola és hagyományainak szeretetével együtt fejlődik ki bennük a szülőföld, a haza iránt táplált érzés, eszme és magatartási forma.

Tanulóink politikai tájékozottsága, marxista műveltsége az elvárt színvonalon áll. Tájékoztatásuk külső előadók meghívásával, előadások útján, vitadélutánok keretében biztosított.

A politikai nevelést hathatósan segítik az iskolai ünnepélyek, melyek aktuálisak és tartalmasak voltak, s erősítették ifjúságunk világnézeti, hazafias és internacionalista nevelését is.

Az iskola tanulói szívesen vállalnak társadalmi munkát. Minden évben közel 200 tanuló vett részt építőtáborokban, de jóval többen jelentkeztek.

Aktívan vesznek részt az „Együtt Nyiregyházáért” mozgalomban is. 1973-ban a sóstói ifjúsági park építésében végeztek igen értékes munkát, 1974—75-ben a sportmozgalom céljaira indított társadalmi megmozdulást segítették 15—15 ezer forinttal, 1976-ban pedig a megyei úttörőtábor megépítéséhez járultak hozzá 23 000 forinttal. A befizetések értékét növeli, hogy minden alkalommal vasárnapjaikat áldozták fel, s az alkalmazásánál kapott összegeket fizették be.

A tanulók világnézeti nevelését illetően azt az elvet valljuk, a középiskola befejezéséig tervszerű nevelőmunkával elérhető, hogy tanulóink a tudományos világnézet alapjaival rendelkezzenek. Tisztában vagyunk azzal, hogy a tanulók világnézeti fejlődésében nagy szerepük van a középiskolában tanított szaktárgyaknak, a tantárgyak rendszerének, ezért a színvonalas szakmai munkának iskolánkban nagy becsülete van. Pedagógusaink igyekeznek a tanórák során a világnézeti és politikai következtetések levonásában is segítséget nyújtani tanulóiknak.

Az eredményes tanítás alapfeltétele a stabil tantestület. Iskolánk nevelőtestületéből az utolsó 15 évben csak azok távoztak el, kik nyugdíjba mentek, vagy a fejlődő tanárképző főiskola valamelyik tanszékére kerültek tanárnak. Örvedetes jelenség, hogy tantestületünk 39 tagjából 14 az iskola diákja volt. Ez jelzi azt is, hogy szívesen jönnek vissza volt iskolájukba.

Az elkövetkező évek feladatát az eddigi munkánk zökkenőmentes folytatásában látjuk, vigyázva arra, hogy testületünk jó kollektív szellemét ne zavarja meg semmi. Meg kell szilárdítanunk mind a nevelési, mind tanulmányi terepen eddig elért eredményeinket, s meglévő problémáinkat felszámolva elsősorban nevelési téren egyforma szinten és aktivitással kell tevékenykednünk a jövő fiatalságának kiműveléséért. Meg kell tartani továbbra is a tantestület kísérletező kedvét, utat kell engedni a korszerű pedagógiai törekvéseknek, a munkánkat segítő és jobbá tevő újnak. Igyekszünk mindent elkövetni azért, hogy növendékeink művelt, tartalomban gazdag és aktív fiatalok legyenek megkezdett munkánknak.

Dr. Jósvai László
igazgató

Iskolánk élete

Összeállította: Kövér Józsefné igazgatóhelyettes

„Olyan viszonyok között nevelünk, amikor hazánkban és szerte a világon a szocializmus erőt megoszlardulnak. A szocialista világnézetnek gazdasági versenyt és ideológiai párcsát kell vívnia a szocializmus teljes győzelméért a tőkés világnézetrel. Ilyen körülmények között kell megvalósítanunk az ifjúság eszmei, politikai, erkölcsi nevelésének hatékony módszerét.”

(V. Nevelésügyi Kongresszus)

Minden iskola életében fontos tényező a hagyomány, vagyis „a közösség életét megkönnyítő és megszépítő szokások megőrzése, ápolása, az idősebb korosztályról a fiatalabbakra való átöröklésük.” (Ágoston György: Nevelésteória).

Ennek a felismerésnek tudatában tervszerűen kutattuk fel azokat a haldó hagyományokat, amelyek a múltban iskolánk életének, közösségének sajátos színt kölcsönöztek, másrészt igyekszünk ma is olyan új szokásokat, közösségi megnyilvánulásokat meggyökereztetni és kibontakoztatni, amelyek az iskola oktató-nevelő munkáját segítik, előbbre viszik, a közösség életét könnyebbé teszik és megőrzik.

A hagyomány mindig fontos nevelési tényező volt és lesz: — komoly erő rejlik benne és mindig mozgósító hatása. Éppen ezért foglalkozunk vele intenzíven.

Iskolai életünkben döntőek azok a hagyományok, melyek a tanulók neveltségi, közösségi emberré formálását, az iskola nevelőinek és dolgozóinak megbecsülését, az alma materhez való ragaszkodás érzésének erősítését célozzák.

Ifjúságunk nagy többsége kezezzel fogadja a reá háruló feladatokat, amelyek ma már a megszokottság, a természetesség jellegével száll az egymást váltó nemzedékre. Iskolánk nagy erkölcsi ereje, hogy az eltávozottak tartják vele a kapcsolatot, találkoznak a mai fiatalokkal, s példaképpül szolgálnak.

Kialakult iskolánk légkörében a tanulói kötelességteljesítésre, a tanulásra való törekvés. Érezzük, hogy ezzel a nagy közösség, az iskola ügyét is szolgálják, egyéni előrelépésük mellett.

Az egymásért való felelősségérzet nagy összetartó erőt jelent iskolánkban. Nevelési célkitűzésünk egyik alapköve: érezze meg ifjúságunk, tegye épít iskolánk, a tanulóvalókból, a kötelességből és felelősségből részt kell vállalnia.

Sok-sok területen alakítjuk, formáljuk tartóványaink szemléletét, személyiségét. Ezekből szeretnénk most néhányat bemutatni.

Iskolánkban 1965 óta működik önálló pártalapszervezet. Az alapszervezet munkáját háromtagú vezetőség irányítja. *Ekler Györgyné*, majd *Ábrányi Ede* elvtársak után 1975 óta *Moldván György* elvtárs az alapszervezet titkára.

Munkatervünk középpontjában a következő főbb célkitűzések állnak:

- A kongresszusi irányelvekből adódó feladatok.
- Az oktatáspolitikai határozat végrehajtása.
- Az ifjúsági mozgalom pártirányítása.
- Az oktató-nevelő munka segítése. (Ez utóbbin belül előtérbe került a hazafias és internacionalista nevelés, valamint a fizikai dolgozók gyermekeivel való fokozottabb törődés, a hátrányos helyzetben levő tanulókkal törődés.)

A Zrínyi Ilona Gimnázium pártalapszervezete az iskola vezetésével és a szak-szervezettel együttműködve aktív segítője az oktató-nevelő munkának. Ez évi munkatervünkben fontos szerepet kaptak a nevelés időszerű kérdései, a tantárgycsoportos oktatásban rejlő nevelés központúság kihasználása, a nevelési értekezletek jó előkészítése, s az osztályfőnöki órák politikai tartalmának erősítése, valamint a tantestület ideológiai továbbképzésében a pártszervezet tevékeny részt vállalt.

Legfontosabb tevékenységének ez évben is a KISZ-munka segítségét tartja. 12 alapszervezetünk patronáló tanárainak többségét a párttagok adják, s komoly munkát végeznek. Segítjük a KISZ-oktatást, meghívjuk őket az alapszervezeti gyűlésekre, tantestületi gyűlésekre, amikor az ifjúsági kérdéseket beszéljük meg. Úgy érezzük, hogy a pártalapszervezet komoly segítője az iskolában folyó munkának.

Magasabb típusú kommunista társas viszonyra, fejlett öntevékenységre csakis akkor lehet nevelni az ifjúságot, ha széles kereteket teremtünk a tanulók önállósága, társadalmi tevékenysége fejlődésének, ha a magasabb rendű társas együttélés kommunista elvei következetesen áthatják a pedagógusok és a tanulók együttműködésének viszonyát.

Iskolánk nevelőmunkájában fontos szerepe van az eszmei, politikai, erkölcsi kérdések tisztázásának. Alapvető feladatunknak tekintjük az olyan ember nevelését, aki építi és védi a nép államát, anyagi és szellemi értékeit, aki híven szolgálja a népek békéjét és testvériségének ügyét.

Az alkotó szocialista hazafiság és internacionalizmus elmélyítése, a honvédelmi nevelés nem szűkíthető le az ismert nevelési területek egyikére sem, de nem is külön nevelési terület, hanem a nevelés minden területén érvényesíthető tevékenység.

A honvédelmi nevelés karakterisztikája: tudományosan megalapozott, érzelmi töltésű, sokrétű ismeret. Minden tantárgy biztosítja az összefüggést korunk fő tendenciáját meghatározó társadalmi és politikai tényezői, valamint a békés egymás mellett élés külpolitikai elve és gyakorlata között.

A világnézeti nevelés tartalmában kiemelt helyet kap korunk sokrétű és bonyolult viszonyaiban való eligazodásra irányuló felkészítés.

A cselekvő ismeretszerzés, a cselekvő megismerés motiválja a tudás iránti vágyat, felébreszti azt az érzést minden emberben, hogy jó tudni, érdemes tudni, milyen társadalmi és természeti környezet veszi őt körül, mi ebben az ő helye, milyen feladatok várnak rá.

Az általános műveltség tartalmi összetevői, a személyiséget átfogó tulajdonságok, a tehetség, képesség és készség, az anyanyelvi műveltség, társadalmi ismeretek, természettudományos, művészeti, esztétikai, idegen nyelvi műveltség és a fizikai testi kulturáltság biztosítják a harmonikus személyiség kialakulását.

Év közben nem csak a nemzeti és nemzetközi ünnepeken, de a katonai és ifjúsági ünnepeken is találkoznak a tanulók és a katonák. Érettségizett fiataljaink katonai egyenruhában gyakran visszatérnek volt iskolájukba. Személyes tapasztalataik, jó véleményeik segítik a sorkötelesek felkészülését a haza fegyveres védelmére.

Munkánk eredményességét bizonyítja, hogy többen választották már eddig is a hivatásos katonatiszti pályát. Külön öröm számunkra, hogy valamennyien becsülettel megállják helyüket.

Adorján István
honvédelmi felelős tanár

32360/2

Iskolánk munkaközösségeinek tevékenységéről

Az oktatáspolitikai párthatározat és az új Rendtartás egyik kézzelfogható hatása és eredménye, hogy fokozódott a szakmai munkaközösségek szerepe, tevékenysége. Iskolánkra ez fokozottan érvényes, mert 1974-ben bevezették a fakultatív tantárgycsoportos oktatást, amely szintén pezsdítőleg hatott a munkaközösségek életére. Megnőtt a kísérletező kedv, sok új elképzelés ma már a gyakorlati munka elengedhetetlen része iskolánkban. Új segédanyagok (nyelvi programok, feladatlapok, szemléltető eszközök) teszik elmélyültebbé, alaposabbá tanáraink oktató munkáját. Az élénk tapasztalatcsere kölcsönös segítségnyújtás jellemzi munkaközösségeink életét. Erre az együttműködésre most, az új középiskolai tanterv kialakítása során különösen szükség van, s tanáraink minden lehetőséget megragadnak arra, hogy oktató-nevelő munkájukkal a jövő korszerű iskolájának alapjait lerakják.

Iskolánkban a következő munkaközösségek működnek:

Magyar nyelvi és irodalmi munkaközösség, vezetője:	dr. Katona Béláné
Történelmi és földrajzi munkaközösség, vezetője:	dr. Nagyöszy Béláné
Idegen nyelvi munkaközösség, vezetője:	Margittai M. Valéria
Matematikai munkaközösség, vezetője:	Kövér Józsefné
Természettudományi munkaközösség, vezetője:	Szijártó József
Osztályfőnöki munkaközösség, vezetője:	Bessenyei Lajosné

A magyar nyelvi és irodalmi munkaközösség fő feladatának tekintette az elmúlt években, hogy minél hatékonyabbá tegye az oktatómunkát a rendelkezésre álló tanszalagok, irodalmi lemezek, a gyakori színház- és mozilátogatások segítségével. Ezáltal is szeretné felkelteni a tanulóiban az érdeklődést az irodalom iránt, hogy majd az iskolából kikerülve lelkes, hozzáértő irodalombarátokká váljanak.

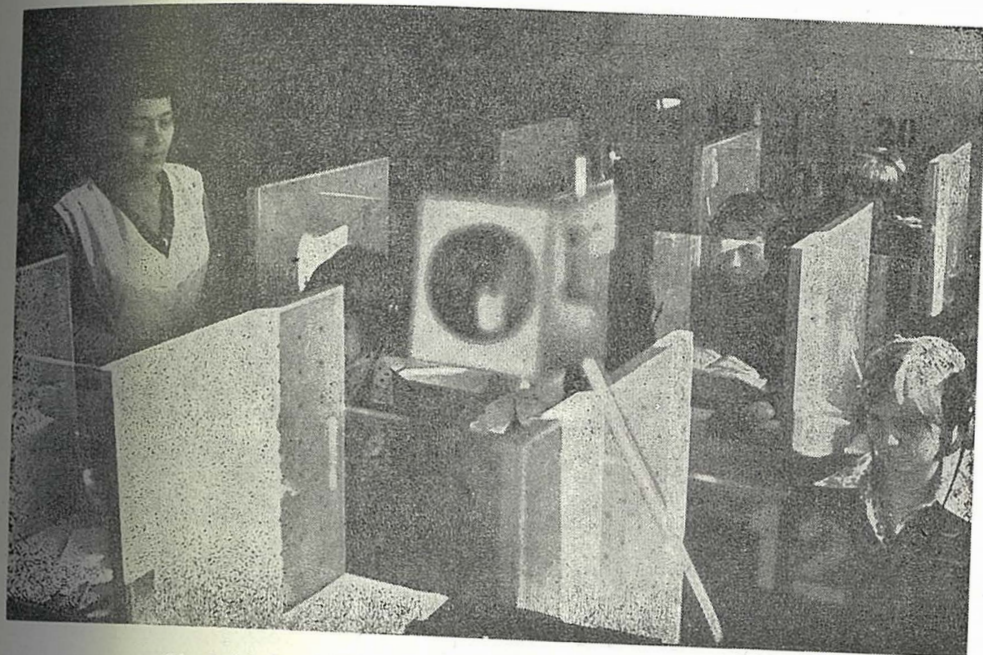
Természetesen e célkitűzés megvalósításához az állandó önképzés is elengedhetetlen. A magyar szakos tanárok nagy figyelemmel tanulmányozzák a szakirodalmat, és a munkaközösségi foglalkozásokon megvitatják, hogy mindez milyen módon használható a tanítási gyakorlatban.

A történelmi és földrajzi munkaközösség is minden rendelkezésre álló eszközt felhasznál, hogy minél korszerűbbé tegye az oktatómunkát. Szocialista szerződést kötöttek a megyei levéltárral és a Jósza András Múzeummal, s így igen széles körű együttműködés alakult ki mindkét intézménnyel. A levéltárban működik iskolánk honismereti szakköre, és igen sok tanuló tagja a múzeumbarátok körének. Az itt szerzett ismeretek is bővítik a növendékek tudását, és nagyszerűen hasznosíthatók a középiskolai tanulmányi versenyeken.

Földrajztanáraink munkáját segíti a megyei könyvtár, pl. a könyvtár helytörténeti részében lehetőséget biztosítottak földrajzóra tartására, s így a növendékek tanulmányozhatták a legfrissebb, legkorszerűbb szakirodalmat. A munkaközösség minden évben fontos feladatának tartja, hogy a „Ki tud többet a Szovjetunióról?” vetélkedőre alaposan felkészítse a tanulókat.

Az idegen nyelvi munkaközösség mutathat fel talán legtöbb eredményt, ha az elmúlt évekre visszatekintünk, ugyanis nyelvi tagozat már hosszú idő óta működik iskolánkban. A munkaközösség tagjai nemcsak egymást segítik, hanem a vidéki iskolákban dolgozó nyelvtanároknak is rendelkezésére bocsátották az általuk készített, külön-

böző tanmeneteket, munkaterveket, tanszalagokat. Sőt bemutató órákat is tartottak az iskola nyelvi laboratóriumában. Többen is folytattak az elmúlt években publikációs tevékenységet, részt vettek a nyelvtanításai kapcsolatos tudományos kísérleti munkában. Sokan gyarapították tudásukat a hazai és külföldi szakmai továbbképző tanfolyamokon, s ez az intenzív munka a tanulmányi versenyeken elért eredményekben is realizálódott.

Nyelvi laboratórium segíti az idegen nyelvek oktatását

A matematikusok munkaközösségére az oktató-nevelő munka minden területére kiterjedő szoros együttműködés jellemző. Ez megmutatkozik az évfolyamonként történő közös dolgozatíratásban, az egységes javítási rendszer kialakításában, a FAKT-kísérletben való közös részvételben, a feladatlapok készítésében. Igen sok tanuló mozgó-sított a munkaközösség a különböző tanulmányi versenyekre, s ez részben azzal magyarázható, hogy a matematikusok majdnem teljes számban részt vesznek a tanulószobai korrepetálásban, sokat foglalkoznak a hátrányos helyzetű és a tehetséges tanulókkal. Természetesen az önképzésre is nagy gondot fordítanak és szinte mindenki részt vesz valamilyen továbbképzésben.

A természettudományi munkaközösség ebben az évben alakult meg, a fizikusok, kémikusok, biológusok tartoznak ide, és a közös munka révén a fakultatív tantárgycsoportos oktatást kívánják eredményesebbé tenni. E munkaközösség is mindent megtesz a hatékonyabb tanítási módszerek bevezetéséért. Ezt a törekvést szolgálják a tanárok által készített második fizikai szaktanterem, az elmúlt évben készített pályamunkák és kísérleti eszközök. Sőt az egyik, intézetünkben készített kísérleti eszközt az ország többi iskolájában is használni fogják a fizikaórákon.

Mivel a természettudományok területén szinte napról napra új felfedezések lát-
nak napvilágot, nagyon fontos a szakirodalom tanulmányozása, s a legfontosabb ismeretekkel állandóan bővíteni kell a természettudományok iránt érdeklődő tanulók tudását. A munkaközösség tagjai munkájuk hatékonyabbá tétele érdekében éneket a különböző továbbképzések adta lehetőségeivel, s így lépést tudnak tartani a rohamosan bővülő ismeretanyaggal.

Az osztályfőnöki munkaközösség az elmúlt években igyekezett az egyes évfolyamok munkáját összehangolni, hogy néhány osztályfőnöki óra anyagának alaposabb, szakszerűbb megbeszélésére megfelelő szakembert tudjon biztosítani. Különösen előtérbe került ebben a tanévben a családi életre való nevelés, a munkaközösség mindent megtett annak érdekében, hogy a tanulók alaposabban megismerjék a mai, korszerű családi élet követelményeit és lehetőségeit. Ezért figyelő szolgálatot létesítettünk, hogy a különböző módszertani folyóiratokban, könyvekben megjelenő, ezzel a problémával foglalkozó cikkekről mindenki tudomást szerezzen.

Az osztályszülői értekezletek egyre inkább a fontos pedagógiai kérdések megvitatásának fórumává válnak, az osztályfőnökök igyekeznek a szülőket bevonni az iskola nevelési problémáiba: hiányzások csökkentése, a helyes pályaválasztás, a tanulószobai korrepetálás maximális kihasználása stb. A hibák reális feltárása, a kölcsönös segítség nagyban hozzájárul nevelőmunkánk hatékonyabbá tételéhez.

Munkaközösségeink eredményes munkáját dokumentálja az a tény, hogy a Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya és a Pedagógus Továbbképző Kabinet által az 1975/76-os tanévben a „Kiváló munkaközösség” cím elnyeréséért meghirdetett pályázaton iskolánk idegennyelvi munkaközössége első helyezést ért el, történelmi pedig dicséret oklevelet kapott.

Bessenyei Lajosné

Idegen nyelvű szakos tanáraink továbbképzése

Hazánkban az orosz nyelv oktatása a felszabadulás után, 1945-ben kezdődött. 1949 után kötelező nyelvvé vált mind az általános, mind a középiskolában, de a tantervi követelményeknek eleget tenni nem volt könnyű, mert

- hazánkban az orosz nyelv oktatásának nem voltak tradíciói,
- nem voltak képzett orosz nyelvű szakos tanáraink,
- nem voltak megfelelő tankönyveink,
- s végül nem volt az orosz nyelv oktatásának kidolgozott módszere.

A Szovjetunió az orosz nyelv bevezetésének pillanatától kezdve nagy segítséget nyújtott az oktatásügynek a nehézségek leküzdéséhez, s kormányunk is nagy figyelmet szentelt az orosz nyelv oktatása sikerének, az orosz nyelv iránti érdeklődés felkeltésének, az oktatás jó megszervezésének. Azonnal megkezdődött az idegen nyelvű szakos tanárok orosz nyelvi tanfolyamokon való átképzése. A nyári tanfolyamokra a Szovjetunió Oktatási Minisztériuma legkiválóbb és legtapasztaltabb egyetemi és középiskolai tanárait küldte hazánkba, akik nagy hozzáértéssel segítették a magyar pedagógusokat az orosz nyelv elsajátításában. Budapesten, Szolnokon, Székesfehérváron, Debrecenben, Nyíregyházán és még sok más városban tanárok százai tanulták szorgalmasan az orosz nyelvet, hogy iskoláikban eredményesen oktathassák, hogy meggyőztessék annak a népnek a nyelvét, mely hazánkat felszabadította, hogy megszerezzék azt a nyelvet, melyen Tolsztoj, Dosztojevszkij, Solohov írt, melyen Lenin beszélt.

ressék azt a nyelvet, melyen Tolsztoj, Dosztojevszkij, Solohov írt, melyen Lenin beszélt.

A hazai átképzős tanfolyamokon ismerkedett a nyelvvel sok száz pedagógus, s ilyen tanfolyamon szerezte meg alapfokú nyelvismeretét iskoláinkból Margittai Valéria, Szitha Mária és Jaross Kálmán tanárok, hogy ezután folytathassák tanulmányi-
szakos tanárok százait képezte.

Az iskolánkban folyó nyelvoktatásnak ezek voltak az első lépései, amikor is tanár-tanítvány együtt tanulta a nyelvet, együtt vállalta a tanulás-tanítás nehézségeit. Mindez azt bizonyítja, hogy iskolánkban a tanár-tanítvány közös munkája, lelkesedése, a szovjet nép iránti szeretete, hamar legyőzte azokat a nehézségeket, amelyek a nyelvoktatás terén mutatkoztak. Iskolánk már az 50-es évek elején a nyelvoktatásában komoly tekintélynek számított. Így érte az a megdöbbentetés is, hogy 1953-tól a megyében elsőként és sokáig a megyében egyedül csak a Zrínyi Ilona Gimnáziumban működött orosz nyelvi szakosított tantervű osztály, mely a Zrínyi Ilona Gimnázium-cia és angol tagozatos osztályokkal is bővült. A nyelvi tagozatok újabb feladatokat róttak a tanároknak. A nyelv állandóan fejlődik, alapszókincse állandóan bővül. Iskolánk szakos ellátottsága nagyon jó. Jól képzett tanáraink nagy hozzáértéssel és szükségessé az élő nyelvvel való kapcsolatot, az adott nemzet kultúrájának, életének fegyelmével való kísérése, az adott ország fejlődésének állandó tanulmányozása. Az orosz nyelv oktatásának bevezetése idején a tanárok hazai nyelvi tanfolyamokon fejlesztették tudásukat, ismereteiket. E hazai hagyományos nyelvi tanfolyamokon fej-
lése után is bővítsék nyelvi ismereteiket, készségeiket. E célból a Szovjetunióban Leningrádban és Moszkvában kezdetben két- és négyhetes nyári tanfolyamokat szerveztek az orosz szakos tanárok számára, majd 1967 óta hathetes tanfolyamokat. Ezek a moszkvai Lomonoszov-egyetem mellett működnek, s céljuk nemcsak a tanárok nyelvi továbbképzése, hanem az ország megismerése, a néppel való szorosabb baráti kapcsolatok kiépítése, a szovjet kultúra, tudomány, technika mélyebb megismerése. Az OM nagy gondot fordít arra, hogy a nyelvű szakos tanárok állandó kapcsolatban legyenek az eleven nyelvvel. Ezért lehetővé teszi, hogy a tanárok több hetes tanfolyamokon vegyenek részt az adott nyelvterületen. Iskolánk valamennyi tanára kijutott külföldi tanfolyamra, valamennyien igyekeztek eljutni abba az országba, melynek nyelvét tanítják, igyekeztek megismerkedni azokkal az eredményekkel, melyet az általuk tanított nyelv népe a tudomány és kultúra terén elért, közelebbről megismerkedni az adott nép életével, hallgatni az élő nyelvet a maga élő valóságában. Tanáraink a következő tanfolyamokon vettek részt:

dr. Bessenyei Hedvig	1972 London, Manchester
dr. Borbély Györgyné	1967, 1971 Párizs
Ekler Györgyné	1971, 1976 Moszkva, Leningrád
Jaross Kálmánné	1966, 1969, 1976 Moszkva, Leningrád
dr. Jóscai Lászlóné	1968 Moszkva
Margittai M. Valéria	1962, 1967 Lipcse, 1971 Halle
Csorbán Margócsy Klára	1973 Moszkva
Moldván György	1965 Párizs, 1970 Montpellier
Moldván Györgyné	1967 Halle, 1973 Halle
Szitha Mária	1973 Moszkva
Molnár Mátyásné	1976 Moszkva

A szervezett külföldi tanfolyamokon kívül tanáraink saját költségükön is, egyé-
nileg jártak több alkalommal a szakjuknak megfelelő területen. Így joggal vagyunk
büszkéek arra, hogy nincs olyan idegen nyelvszakos tanárunk, aki ne lett volna az
általa tanított nyelv népének országában.

Jaross Kálmánné

Kulturális élet

Oktató-nevelő munkánk szerves része az iskolai kulturális tevékenység. Sok te-
rületen zajlik, sok lehetőséget ad a tanulók egyéniségének kibontakozására.

Célunk egyrészt az, hogy ápoljuk haladó hagyományainkat, másrészt hogy köze-
lebb hozzuk a ma problémáit az ifjúsághoz, legfőképpen pedig az, hogy az ő alkotó
tevékenységük révén iskolánk bekapcsolódjon kulturális életünk országos áramába.

Haladó hagyományaink ápolását szolgálják azok a színházi előadások, amelyeket
egy-egy nevezetes évforduló alkalmából rendezünk. Így került sor az elmúlt években
Csokonai-, Petőfi-, József Attila-, Radnóti- — az idén Babits-, Kosztolányi, Tóth Ar-
pád- — emlékünnepekre. Az internacionalizmus jegyében rendezték meg a nyelvi
tagozatos osztályok a „Népek barátsága” című előadást.

Szép kezdeményezés indult el iskolánkban 1972-ben, amikor volt író-tanáru-
nak, Méreyné Juhász Margitnak emléktábla elhelyezésével adóztunk, majd 1976-ban
ezt követte Fehér Gábor emléktáblájának telepítése. Mindkét alkalommal színházi
emlékműsor is készült, az iskolában pedig az írók műveiből kiállítás rendeztünk.

1974-ben ünnepeltük városunk felszabadulását és örökvalóságának 150. évforduló-
ját. Emlékműsorunkban megyénk és városunk régi és mai íróinak, költőinek műveit
szólaltatták meg tanulóink.

A műsorok megrendezését a magyar tanárok együtt végzik a tanulókkal: Besse-
nyei Lajosné, dr. Katona Béláné, Mádi Gyuláné, Molodván Györgyné, Szitha Mária és
Békés Jávorka tanárok.

Az 1971-ben alakult irodalmi színpadunk — a „ZIG-ZUG PÓDIUM” — fő célul tűzte
ki az ismeretek fejlesztése mellett mai problémáink megoldását a legkülönbözőbb
színpadi művek megvalósításában. Az ifjúsághoz közel álló szerzőket szólaltatnak
meg, így került sor József Attila-, Kassák Lajos-, Saint-Exupéry-, Mihne-, Weöres
Sándor-, Nagy László-műsorok összeállítására. Az irodalmi színpad tanárvezetője
Csorbáné Margócsy Klára, munkájához sok segítséget kapott két tehetséges diákjá-
tól, Kardos Tibortól és Molnár Zoltántól rendezésben és zeneszerzésben.

A „ZIG-ZUG PÓDIUM” 1973-ban a Sárospataki Diáknapokon aranyérmert nyert.
1974-ben a Szóljatok játszóik, regélők, majd 1975-ben a Hazánkról szóljatok szép sza-
vak országos pályázatra készült műsorukat a rádió és a televízió is közvetítette.

Anyanyelvi kultúránk fejlesztését szolgálják az országos szavalóversenyek, a zá-
toraljaújhegyi „Édes anyanyelvünk” országos nyelvi és a győri „Szép magyar beszéd”
országos prózamondó verseny. Iskolánk tanulói évről évre mindhárom rendezvénybe
bekapcsolódtak és szép eredményeket érnek el.

A győri „Szép magyar beszéd” versenyen L. Nagy Katalin, Kardos Tiborc és
Sándor József került be a tíz első helyezett közé.

1974-ben a sátoraljaújhegyi „Édes anyanyelvünk” nyelvi versenyen Katona Ágnes
jutott az első tíz kiemelt díjas közé.

Az „Országos középiskolai tanulmányi versenyen” szép eredmények születtek
orosz nyelvből is. 1973-ban Megyesi Mária országos 4. helyezést ért el, 1975-ben Vé-
csey Ágnes országos 3. lett. Latinból 1973-ban Szijártó Éva, 1974-ben Ruska Pál ke-
rült az első tíz helyezett közé.

Iskolánk énekkara évről évre szép eredménnyel szerepel megyei és országos
rendezvényeken Gönczi Tibor tanár vezetésével. 1965 óta négy arany- és két ezüstér-
met nyert a kórus, 1975-ben az országos középiskolai verseny öt nagydíjas kórusa
közé került. Jutalmul rádió- és lemezfelvételeit és egyhetes balatoni üdülést kaptak.
1973-ban a megyei középiskolás diákversenyen első lett, a Megyei Klavíró kórusa címet
és 5 ezer forint jutalmat kapott.

Kulturális életünkhöz tartoznak még az iskolai klubvetélkedők, főleg irodalom-
ból és történelemből. Tanulóink lelkesen készülnek fel és jó tudással szerepelnek
ezeken a „szellemi mérkőzéseken”. Például Puskin-vetélkedő, Ki tud többet a Szov-
jetunióról? stb.

Tanulóink irodalmi-művészeti érdeklődését elégítik ki a színházi előadások és
hangversenyek. Növendékeink háromnegyed része — 410 tanuló — rendelkezik her-
lettel. Ezenkívül az iskola fedezze annak a 100 db filmklubberletnek az árát, amely-
lyel a diákok a régi híres filmeket tekinthetik meg.

Dr. Katona Róziáné

Iskolánk könyvtára

„A múlt és jelen csupán eszünkön,
célunk csakis a jövőendő.”

(Fascat)

A fenti idézet időszerűbb, mint bármikor korábban. Olyan században élünk,
amely a tudomány és technika forradalmának kora, amelyre az ismeretek megsok-
szorozódása jellemző. A permanens tanulás, a folyamatos önképzés az emberi élet
természetes tartozékává vált. S hogy a felhalmozódott ismeretanyagban az ember el-
tudjon igazodni, igen nagy szerepe van a korszerű Oktató-nevelő munkának. A tanu-
lókat képessé kell tenni az ismeretekben való önálló tájékozódásra, meg kell őket tá-
nítani a könyv használatára, olvasóvá kell őket nevelni. Ebben a munkában igen nagy
szerepe van a könyvtárnak.

Iskolánk abban a szerencsés helyzetben van, hogy önálló könyvtárhelyiséggel
rendelkezik. Személyi és anyagi feltételeink lehetővé tették egy olyan könyvtár lét-
rehozását, amely szervesen illeszkedik az intézetben folyó egységes nevelő és oktató
munkába, valamint ifjúságunk életébe. Iskolai könyvtárunk három, egymásból nyíló
helyiségből áll, amelyek közül az egyik raktár jellegű. Gyakorlatilag a könyvtárhoz
tartozik egy üvegtallal leválasztott folyosórész is, amely lehetővé teszi, hogy területünk
kulturált körülmények között töltsék el szabad idejüket akkor is, ha a könyvtár
zártva van.

A könyvtár szobáit modern asztalokkal és fotelokkal rendeztük be. Itt tanulóink
nyugodtan dolgozhatnak, készülhetnek a tanórákra és tetszés szerint válogathatnak
a szabad polcokon elhelyezett könyvek között. A kézikönyvek polcát is az olvasóban
helyeztük el, hogy bármikor hozzá lehessen férni ezekhez az ismeretszerzés céljából ne-
különbözhetlen kiadványokhoz.

A könyvtár gazdagodása, állománybővítése egyenletes. Minden évben jelentős összeget, 30 ezer forintot költünk a könyvállomány gyarapítására. Ez az összeg lehetővé teszi a tervszerű fejlesztést, a céltudatosan alakított könyvtár kiépítését. Ezt biztosítja a Könyvtárellátó Vállalattal kötött szerződésünk is.

A jelenlegi könyvtárállományunk — 14 ezer kötet — megoszása elfogadható, továbbra is elsőrendű feladatunknak tartjuk a szaktárgyi anyag bővítését, az ún. tudományos és ismeretterjesztő művek folyamatos beszerzését. Tekintve, hogy iskolánkban emeltszintű és nagyon intenzív idegen nyelvtanítás folyik, könyvtárunkban igen jelentős orosz, német, angol és francia, valamint kis számú latin nyelvű irodalom található.

A könyvtár kötelező irodalommal való ellátottsága jónak mondható, beszerzésük, illetve pótlásuk folyamatos. Tanulóink többsége meg is vásárolja magának ezeket az olcsó kiadásban is megjelenő kiadványokat. Az irodalmat népszerűsítő feladatok közül legfontosabbnak a mai magyar irodalom fokozott fejlesztését tartjuk. Ezt a célt szolgálja az is, hogy az új műveket igyekszünk gyorsan beszerezni és külön polcon elhelyezve felhívni a tanulók figyelmét.

Igen jelentős folyóiratállományunk is, amelyet főleg nevelőtestületünk tagjai használnak, de nő az igény tanulóink részéről is ezirányban. Egyre többen kérnek beszámolóik vagy dolgozataik megírásához különböző folyóiratokat. A könnyebb tárolás és elsősorban használhatóság céljából a folyóiratokat bekötöttjük. A kulturáltan és esztétikusan berendezett olvasó klubszerű helyet biztosít a képes hetilapok, népszerű folyóiratok átlapozásához is.

Tanulóink tagjai más könyvtáraknak is, elsősorban a megyei Móricz Zsigmond közművelődési könyvtárnak, de vidéki tanulóink használják a lakóhelyeiken működő községi könyvtárakat is. S ez így helyes, hiszen a mai ifjúság érdeklődési köre oly sokirányú és szerteágazó, hogy csak fokozott önképzéssel és folyamatos olvasással eléghető ki. Továbbra is azon leszünk, hogy ennek a szép és nagy feladatnak továbbra is maximálisan meg tudjunk felelni.

Tóth Tiborné

„Zalka Máté” Kollégium

Kollégiumunk nevelőinek eddigi feladata is az volt, hogy mindennapi tevékenységükkel formálják a jövő nemzedékét, arculatát. Jól látjuk a nevelés folyamatának sokszínűségét.

Ezekből adódó feladataink:

- Tanulóinkban a szocialista ember személyiségét formálni, fejleszteni és tudatosítani szocialista világnézetüket, erkölcsüket, ízlésüket, magatartásukat.
- Korszerű, általános műveltség körébe tartozó ismereteket nyújtani, alapos tájékozottságot, készséget kialakítani az alapvető tudományokban, bőséges ismeretek birtokába juttatni tanulóinkat. Megszerettetni velük a művészetet.
- Olyan légkört biztosítani, amelyben tanulóink harmonikusan fejlődhetnek; megfelelő szigorral, józan ítélettel, szeretettel jutalmazva, esetleg büntetve.

Kollégiumunk létszáma hosszú évek óta 165 fő. Ebből a tanulók nagy része a Zrínyi Ilona Gimnázium tanulója. Így kapcsolatunk az iskolával, a pártvezetőkkel, a KISZ- és állami vezetéssel nagyon szoros. Célunk azonos; a harmonikus személyiség kialakítása. Közös rendezvényeken veszünk részt, vagy az iskola és kollégium rendezvényeit kölcsönösen látogatjuk. Osztályfőnökökkel, pártösszekötő tanárokkal állandóan tartottuk és tartjuk a kapcsolatot, és munkaterveinket egyeztetjük a jó és hatékony munka kialakítása érdekében.

1969 óta folyamatosan bővítjük a kollégiumot, azonban tárgyi feltételeink a zsúfoltság miatt nem jók. Bár zsúfoltak vagyunk a rendre, tisztaságra, a fegyelemre neveléssel, ellenőrzéssel, s a tanulók önfegyelmével vigyázunk. Ebben segítséget nyújtanak a DT-tagok is.

A kollégiumban az önkormányzat szerepe jelentős. Ifjúságunk önkormányzati vezetői rendkívül agilisak. Munkájukat szeretettel és hozzáértéssel végzik. Ebben a kollégium tagsága segít.

DT-tagjaink a sajtó-, a politikai előadások, a kulturális rendezvények szervezésében nagy segítséget nyújtanak a felelős tanároknak. A szilenciumok rendjének a kialakításában minden tanácsstag, csoportvezető, tanulószoba-vezető részt vesz.

Jelentős szerepet kapnak a besorolások elbírálásában, a tanulók jutalmazásában, büntetésében.

A DT tagjai a nevelőtestület tagjaihoz bármikor fordulhatnak, problémáik megoldásához a segítséget mindig megkapják.

A kollégium sajátos helyzetben van, mert kiegészítő munkát végez az iskola mellett. Segítenie kell az iskolai tanulmányi munkát, de a tanítás nem főfeladatunk. Nálunk jobban előtérbe kerül a nevelési tevékenység, hiszen részben pótolnunk kell a család nevelő hatását, kiegészítve az iskolai nevelőmunkát.

A kollégiumok szép hagyományokkal rendelkeznek emberformáló tevékenységüket illetően. Megszüntek már nagyon régen csak szállást és ételmezést nyújtó intézménynek lenni. Példánk a NÉKOSZ.

Egyre jobban törekszünk arra, hogy ifjainkban kifejlődjön az a szellem, hogy egymásért, önmagukért, társaikért, barátaikért felelősséget vállaljanak. Legyenek összetartók. Amikor oly sokat beszélünk arról, hogy az emberek visszahúzódnak a magánérdekeltségek keretei közé, nekünk az ifjúságon ezt a közönyt meg kell szüntetnünk. Legyen a jelszónk „Egymásért, a közösségért”.

Éppen ezért beszéltem előljáróban a közösségi munkáról.

Tanulóink legfontosabb kötelessége a tanulás. Segítjük a tanulmányi munkát, különös gondot fordítva az 1. és 4. osztályos tanulókra, de a 2—3. évfolyamot is szigorúan figyelemmel kísérve. Tudásszintjüket felmérjük a súlyponti tárgyakból, korrepetálásra irányítjuk őket. Ebben segítségünkre vannak az iskola tanárai.

A tanulmányi munkát értékeljük minden hó végén. A legjobb tanulmányi eredményt, és a legjobb közösségi munkát végző csoportokat jutalmazzuk. Az eredményről a szülőket értesítjük. Az 1975/76. évi kollégiumi átlag 3,6 volt. Az 1976/77. félévi átlagunk 3,73.

Eredményt értünk el az 1975/76-os tanévben a kulturális élet területén. A megyei szavazóversenyen első helyezést értünk el, ugyanígy a népdalversenyen is öregbítettük kollégiumunk jó hírét. Két arany-, két ezüst- és egy bronzérmét szereztek tanulóink.

Tanulóink részt vesznek az új mozgalmi évben az „Edzett ifjúságért” mozgalomban. E felhívás szabályai lehetővé teszik az iskola és a kollégium szoros kapcsolatát.

A sportéletnek kollégiumunkban hagyományai vannak. Minden évben első és második helyezést értek el tanulóink.

Hagyományosak és élményt nyújtóak az őszi társadalmi munkák. A Nyírmadai Állami Gazdaság jutalmazta tanulóinkat szorgalmas és lelkiismeretes munkájukért.

Év végén élményt nyújtóak a hagyományos „Kiváló csoport”, „Kiváló kollégista” avatások, valamint a szép házi „ballagások”.

A szülőkkel állandóan tartjuk a kapcsolatot. Ebben is összehangoljuk az időpontot az iskolával, ugyanazon a napon tartjuk, egy korábbi időpontban. A szülők eljönnek, tájékozódhatnak gyermekeik kollégiumi életéről.

Munkánk sokrétű, sok türelmet és fáradságot igényel; de szép, mert itt sokkal jobban megismerheti a tanár az embert, sokkal közelebb férkőzhet lelkükhöz, mint az a tanár, aki kevés órában tanítja őket. Csiszolhatjuk, nevelhetjük diákjainkat, mint egy borostyánt. Elmondhatom, hogy nagyon sok jó és értékes gyermekünk volt az elmúlt 18 év alatt, akikre mindig szívesen emlékezünk, akik vissza-visszatérnek kollégiumunkba. Ez a múlt, de a jelen sem rosszabb, ha minden kitűzött célt és feladatot következetesen megvalósítunk.

Dr. Ördögh Jánosné
igazgató

20 éves a KISZ

1977-ben ünnepeljük a KISZ zászlóbontásának huszadik évfordulóját.

Két évtized elegendő ahhoz, hogy felmérjük, honnan indultunk, meddig jutottunk.

Az iskolában folyó KISZ-munkáról mindenkor bátran mondhattuk, hogy színes és sokoldalú. Szép eredményeket értünk el a politikai képzés terén, KISZ-tagságunk mindig képviseltette magát a kulturális seregszemléken. Soha nem okozott gondot az építőtábori mozgósítás — ellenkezőleg, keveseltük a keretszámot.

Munkánk jutalmául méltán kaptuk meg 1971-ben a KISZ Központi Bizottsága Vörös Vándorzászlaját.

1974. alapvető változást hozott: áttértünk a vertikális szervezeti formára. Az átállás kezdeti nehézségei után jelentős fejlődést tapasztalhattunk, lendületesebb, tartalmasabb lett a KISZ-élet. Az iskolai pártalapszervezet segítségével az iskolai KISZ-bizottság megfelelően szervezi és irányítja a 12 alapszervezet, a Kilián-körök, az érdeklődési körök munkáját.

A KISZ-be belépni szándékozóknak minden évben Kilián-köröket szervezünk, amelyeket felsőbb éves KISZ-tagok vezetnek. Tevékenységükkel elősegítik az úttörőlethű a KISZ-be való zökkenőmentes beilleszkedést, az iskola, az alapszervezet életének alapos megismerését.

A politikai képzés területén még mindig nem lehetünk teljesen elégedettek, de az utóbbi időben nagyarányú fejlődés tapasztalható. A képzés három formában történik: alapszervezeti vitakörök, aktivisták köre, uttkárképző; működik továbbá az ifivezetők köre és az Ifjú Gárda-szakasz tagjai is rendszeres képzést kapnak.

A tantárgyi szakkörök mellett KISZ-tagjaink különböző érdeklődési körökben (pl. fűtő, szabó-varró) gyarapíthatják tudásukat és hódolhatnak szenvedélyeiknek. Különösen figyelemre méltó énekkarunk és irodalmi színpadunk munkája. Mindkét cso-

port rendszeresen szerepel a városi, megyei rendezvényeken és versenyeken. Sikereiket nagydíjak, különdíjak és tv-szereplések tették teljessé.

Az ifjúság tanórán kívüli tevékenységéhez szorosan hozzátartozik a testnevelés, a testedzés is. Igaz, a tömegsportrendezvények látogatottsága még nem kielégítő, de a résztvevők kedve és eredménye egyaránt figyelemre méltó. 1975-ben öt alapszervezetünk kapott „Edzett ifjúságért” sportzászlót. Az iskolai ODK egyre több túrát szervez, a legtehetségesebbek szép eredményeket értek el az ODOT-on.

Ifjúságunk helytáll a társadalmi munkában is. Építőtábori mozgósításunk megyei viszonylatban is kiemelkedő, majdnem minden évben hoznak a brigádok „Kiváló brigád” zászlót.

KISZ-tagságunk teljes létszámban vett részt az „Együtt Nyíregyházáért” akcióban és nem vonja ki magát más jellegű társadalmi munkaakcióból sem.

Az egyéni feladatvállalások rendszere, az évenkénti értékelés ösztönzőleg hat valamennyi KISZ-tagra. Egyre többen érzik és vallják, hogy társadalmunkban az értékelés, a megbecsülés alapja az eredményesen végzett munka. Az egészséges munkakedvet, versenyszellemet pedig már a középiskolában kell megalapozni!

Az iskolai KISZ-munka színvonalát jelentősen befolyásolja az iskolai KISZ-titkár rátermettsége, politikai felkészültsége, munkakedve. Az elmúlt 20 év során ezt a nagyszerű irányító tevékenységet az alábbi tanulók látták el:

Machel Julianna,	Szakály Irén,
Ambrus Beáta,	Szabó Ilona,
Fitos Éva,	Bégány Ágnes,
Czigler Margit,	Nagy Zsuzsanna,
Jósvai Gabriella,	Makrai Olga,
Ress Gizella,	Kovács Pál,
Buga Klára,	

Ács Mária
pártösszekötő tanár

Testi nevelés az iskolában

A testi és testnevelés jelentősége az előző évekhez képest fokozott mértékben emelkedett. Ezt a tényt bizonyítja, hogy legfelsőbb vezetőszerveink éppen úgy, mint a KISZ KB foglalkoznak problémáival. Ennek eredményeként a heti testnevelési órák száma háromra emelkedett. Ezt fontossá tették azok a statisztikai adatok és felmérések, amelyek fiataljaink testi fejlettségének alacsony színvonalát jelzik.

Az iskolai testnevelés célja és feladata, hogy erős, egészséges, edzett fiatalokat adjon felnőtt társadalmunknak. Felkeitsük ifjúságunkban a tudatos mozgásigényt, fejlesszük szépezzüküket és az alapvető higiénés tulajdonságokat szokásukká tesszük.

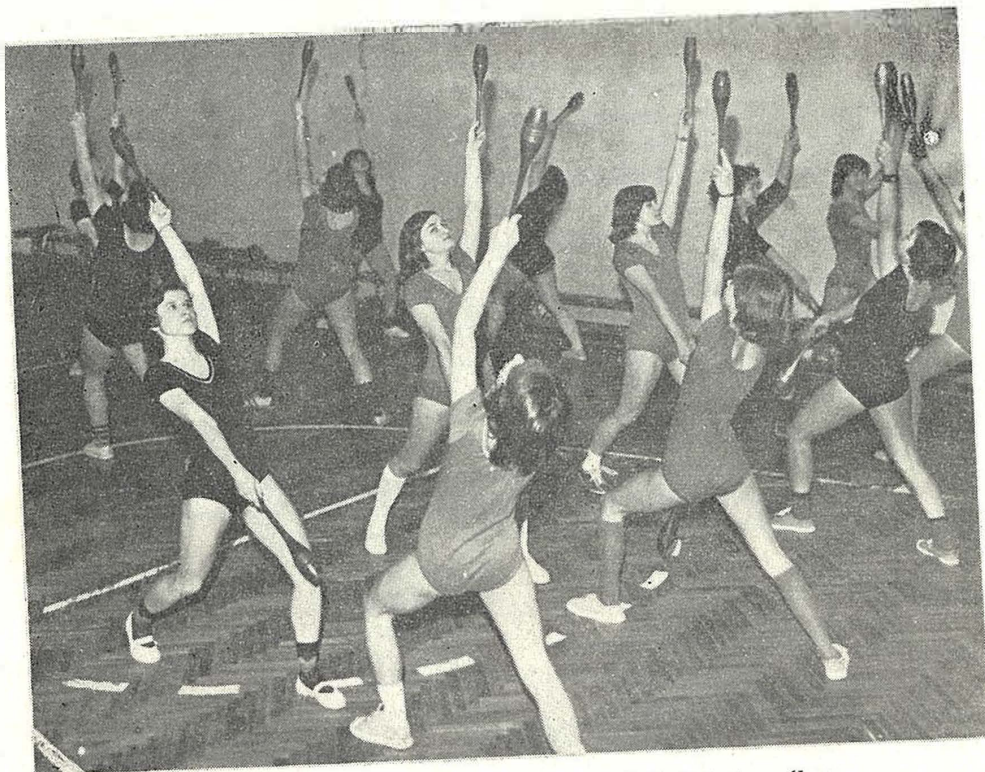
A harmadik testnevelési óra lehetőséget ad a több mozgásra, egyéni igényeknek megfelelő szabadabb foglalkozásra és az előbb említett feladatok fokozott végrehajtására és elsajátításának ellenőrzésére.

Az iskolai DSK taglétszáma megegyezik az iskola tanulóinak létszámával. Az aktív sportolók száma az egyesületekbe kiadott versenyzőkkel együtt kb. 220 fő.

A DSK vezetősége:

ifjúsági elnök: Tóth Árpád;

tagok: Szilágyi Mária, Szikora Edit, Bartha Ildikó, Szilágyi Zsolt, Róka László.

Bemutatóra gyakorolnak a lányok iskolánk tornatermében.

A DSK elmúlt 4 évi eredményei

1972/73. évben:

Kézilabda leány	megyei 2., 3. helyezett
Kézilabda fiú	
Röplabda leány	megyei 2. helyezett
Röplabda fiú	
Torna leány megyei bajnokság	1. helyezett
területi bajnokság	5. helyezett

1973/74. évben:

Kézilabda leány	megyei 2., 3. helyezett
Kézilabda fiú	
Röplabda leány	megyei 2., 3. helyezett
Röplabda fiú	
Torna leány megyei bajnokság	1. helyezett
területi bajnokság	4. helyezett
„B” kategóriában	165,95 pont
„A” kategória, egyéniben	5. Martin Erika 67,55 pont
	6. Petneházi Zsuzsa 67,45 pont

1974/75. évben:

Atlétika:

Gerely fiúcsapat megyei bajnokságon 1. helyezett: 39,74 m., területi bajnokságon 4. helyezett.
Résztevők: Biró Tibor, Körtvélyfői Barna, Szilassi Géza, Trencsényi Tamás, Horváth Attila, Róka László.
4x100 m fiúváltó megyei bajnokságon 2. helyezett, 48,2 mp., területi bajnokságon 4. helyezett, 47,6 mp.

Kézilabda:

„Bajnokság” leánycsapat, megyei bajnokság 2. helyezett, területi bajnokság 4. helyezett.
Résztevők: Banner Éva, Csoma Ilona, Péter Márta, Garda Csilla, Katona Erzsébet, Takács Sarolta, Garai Ibolya, Mészáros Gabriella, Király Katalin, Zsíros Mária.
Edző: Karmanóczy János.

Röplabda:

„Bajnokság” leánycsapat, megyei bajnokság 1. helyezett, területi bajnokság 3. helyezett;
fiúcsapat megyei bajnokság 2. helyezett.
Résztevők: Nyirán Ilona, Király Erzsébet, Máriás Mária, Ocsenás Ildikó, Vass Ildikó, Fiegeczky Andrea, Bihari Erika.
„Kupa”: lányok megyei 1. helyezett.
Középdöntő: ZIG—Pápa 3:0,
Pápa—ZIG 2:3.
Elődöntő (az első hat közé jutásért):
Szegedi Radnóti Gimnázium—ZIG 3:2,
ZIG—Szegedi Radnóti Gimnázium 0:3.
Résztevők: Broda Mária, Tarnavölgyi Judit, Benczur Erzsébet, Benczur Zsuzsa, Fintor Ágnes, Király Erzsébet, Nyirán Ilona.
Fiúcsapat, megyei 1. helyezett.
Középdöntő: Veszprém—ZIG 3:0,
ZIG—Veszprém 0:3.
Résztevők: Tiszolczy István, Tóth László, Szokol Károly, Sándor József, Kercsó Attila, Stevanyik László, Oláh Tamás, Szilágyi Zsolt.

Torna:

leány megyei bajnokság 1. helyezett,
területi bajnokság 6. helyezett.
Résztevők: Tar Zsuzsa, Petneházi Zsuzsa, Gallasz Júlia, Ábrahám Gabriella, Kádár Sári, Czvik Éva.

Súlyemelés:

lepkesúlyban megyei bajnokság, 1. helyezett: Glückmann Pál,
országos bajnokság, 1. helyezett: Glückmann Pál.

1975/76. tanévben:

Atlétika:

Gerely fiúcsapat megyei bajnokság 1. helyezett,
területi bajnokság 4. helyezett.
4x100 m. fiúcsapat megyei bajnokság 2. helyezett,
területi bajnokság 3. helyezett.

Kézilabda:

„Bajnokság” leány- és fiúcsapat is 2. helyezett a megyei bajnokságon.

Röplabda:

„Kupa” lányok: megyei bajnokság 1. helyezett.
Középdöntő: Bp. Óvónőképző—ZIG 3:2,
ZIG—Bp. Óvónőképző 3:0.
Elődöntő: ZIG—Tóth Árpád Gimnázium 0:3,
Tóth Árpád Gimnázium—ZIG 3:2.
Részvevők: Broda Mária, Tarnavölgyi Judit, Benczur Zsuzsa, Benczur Erzsébet, Király Erzsébet, Nyirán Ilona, Kovács Mária, Ocsenás Ildikó, Bartha Ildikó, Szűcs Erzsébet, Bogár Éva, Fekete Mária.
„Kupa” fiúcsapat megyei 1. helyezett.
Középdöntő: Szeged—ZIG 0:3,
ZIG—Szeged 3:0.
Elődöntő: Bp. Erősáramú Szakközépiskola—ZIG 3:0,
ZIG—Bp. Erősáramú Szakközépiskola 2:3.
Részvevők: Szokol Károly, Kercsó Attila, Sándor József, Szilágyi Zsolt, Oláh Tamás, Czékmann Zsolt, Nagy Attila, Gellért Sándor, Prékopa László, Virányi László, Leöwei Jenő.

Torna:

megyei bajnokság 1. helyezett,
területi bajnokság 7. helyezett.
Részvevők: Ábrahám Gabriella, Gallasz Júlia, Jakobinyi Éva, Czvik Éva,
Sziklási Mária, Csürke Ildikó.

Tömegsport

Jellemzője a sokféleség; elsősorban labdajátékok vonzzák a tanulókat. Minden évben megrendezzük a kézilabda, röplabda, kosárlabda és kispályás labdarúgó házi-bajnokságot. Ezek a versenyek kétfordulósak, úgy hogy szinte folyamatos verseny-rendszert alkot. Az évenként megrendezésre kerülő futó csapatbajnokság a felmentett tanulókat kivéve mindenkit, tehát 560—570 tanulót mozgat meg.

Nagy a jelentősége a modern gimnasztika és a torna házi-versenyeknek is, amelyek alkalmanként 150—300 leányunknak biztosít versenyzési lehetőséget. Ugyan-csak évenként két mágy, több fordulás asztalitenisz- és sakk házi-versenyeket ren-dezünk. 1976-ban már tollaslabda-bajnokság is szerepelt a programban.

Jelentős tömegsportprogramot bonyolít le az ODK és fontos tömeges verseny az ÖHV, amelyen szintén minden tanulónk részt vesz.

A tömegsport keretében szoktuk a „ZIG Kupát” rendezni, amely a kézilabda és a röplabda sportágakból kerül megrendezésre, általában 8 kézi-, és 8 röplabda-csapattal, tehát ez szintén 200—300 tanulónak jelent versenylehetőséget.

A különböző bemutatókon az iskolánk szintén részt szokott venni, az utolsó OSN-en három gyakorlattal szerepelt az iskola tanulóárdája, és ez gyakorlatilag min-denki szereplését lehetővé tette.

A házi-bajnokságok rendezésében és különböző sportprogramok lebonyolításában a testnevelőt anárokon kívül részt vettek aktívan Horváth Sándor és Adorján István tanárok a honvédelmi napok rendezésében, Pristyák Magdolna és Szabó Sándor, az ODK vezetésében.

A tanulók közül jelentős szerepet játszott a házi-bajnokságok szervezésében: Bro-da Mária, Szilágyi Mária, Garda Csilla, Kercsó Attila, Róka László, Szilágyi Zsolt.

Tóth Gusztávné
és **Karmanóczki János**
testnevelő tanárok

Kirándulásaink

Szervesen kapcsolódik a tanulmányi munkához az iskola tanulmányi kirándu-lása. Kirándulásaink meghatározott program szeriirt zajlottak le. Minden iskolaévet kirándulással kezdtünk. Szeptember első napjaiban tanulóink hazánk valamelyik táj-egységét ismerték meg. Minden évben 600—700 diákkal különvonat indult országjáró útra: Dunaújváros—Balaton (Balatonföldvár—Tihany—Badacsony—Keszthely) — Hé-víz; Győr—Sopron—Fertőd—Szombathely—Kőszeg; Székesfehérvár—Pécs—Siklós—Harkány—Szigetvár; Kecskemét—Szeged—Gyula—Szolnok. Igyekeztünk a programot úgy összeállítani, hogy abban üzemátogatások (Dunai Vasmű, Szegedi Szalámigyár stb.) mellett helytörténet: Siklós, Szigetvár, Gyula, Kőszeg, Szombathely, Székesfehérvár éppúgy legyen, mint kikapcsolódást szolgáló természetismeret (turisztika), s fü-rödhessenek a Balaton, Harkányfürdő, Hévíz, Gyula vizeiben. Kirándulásaink 4—5 na-posak voltak. Megszervezésük időben és munkában is sokat követelt, de visszatekintve örömmel nyugtázzuk, hogy megérte. Vissza-visszatérő diákjaink legszebb emlékei ma-radtak meg ezekről a kirándulásokról. Sokat köszönhetünk a Nyíregyházi IBUSZ és a körzetek idegenforgalmi hivatalainak, amelyek mindig a legnagyobb megértéssel nyújtottak segítséget tanulóink kirándulásainak megszervezéséhez.

A kitűzött célokat, tervet igyekeztünk minden évben teljesíteni. Tavasszal 1—2 napos osztálykirándulásokat terveztünk a közeli tájakra. Ezt maguk az osztályok szervezték. Kérés csupán az volt, hogy az első osztályosok csak a megyében szervez-hetik kirándulásukat, a 2—3—4. osztályok a közeli Zemplén- és Bükk-hegység ter-mészeti szépségeivel ismerkedjenek.

A kirándulási programban egyre nagyobb szerepet kapott a szakköri kirándulás. A történelem—földrajz szakkör a megyei múzeumok, történelmi helyek felkeresésére szerveztek honismereti kirándulást. A fizika- és kémiaszakkör tagjai Tiszavasvári, az UNIVERSIL-gyárakban szereztek ismereteket, a földrajz fakultatív órák tanulói egyes üzemekben végeznek gyakorlati tanulmányokat. A szakköri keretek között szervezett kirándulások esetén jobban biztosított a kirándulás szakmai-tanulmányi jellege. A kirándulási programot jól egészítik ki az Országjáró Diákok Körének minden hó-napban megrendezett túrái. Ezekben a túrákon kb. 250—300 tanulóink vett részt éven-ként (ODK-kör, KISZ-alapszervezetek, osztályok).

Kirándulásra indulás Nyiregyháza állomásáról.

Ismerkedés Szombathellyel.

Az évenként megrendezésre kerülő ODOT-on iskolánk évek óta 10 fős csapattal vett részt. 1976-ban a résztvevők közül az 5 fős leánycsapat az összetett honvédelmi versenyen az országos 1. helyet szerezte meg. Résztvevők névsora: Hunyor Zsuzsa, Udud Zsuzsa, Varga Sára, Györfi Ágota, Garda Csilla — Hársfalvi Péter, Lukács András, Leőwei Jenő, Márton Árpád, Virányi László.

Az utóbbi években megnövekedett a tanulóifjúság érdeklődése a külföldi kirándulások iránt. Az iskola vezetősége csak igen kivételes esetben engedélyezte a külföldi kirándulások szervezését.

Minden évben a KISZ szervezésében a tanév megkezdése előtt vezetőképző táborokat rendezünk. Ezek az egyhetes „állótáborok” jó előkészítői az évi KISZ-program megbeszélésének, megtervezésének, s egyben ismerkedési alkalmat is jelentenek a KISZ-vezetőségi tagok számára.

Tanulószoba

Tanulóink rendszeres foglalkoztatása szeptember közepén kezdődött. A tanulói létszám évről-évre nőtt. Az 1970-es 150 fős tanulószobai férőhely az utolsó években 250—270 főre emelkedett. A tanulószobát két csoportban működtetjük: külön foglalkozunk a gyengébb tanulókkal, s nagy gondot fordítunk a tehetséges tanulók patronálására.

Naponta hat korrepetáló tanár irányítja a munkát és segíti a tanulókat az órákra való felkészülésben, illetve az anyagban való elmélyülésben: a foglalkozások délután 3—6 óráig tartottak, szombat kivételével.

Különös gonddal törődünk a hátrányos otthoni körülmények között élő diákjainkkal, figyelemmel kísértük előmenetelüket, rendszeresen ellenőriztük hiányzásukat.

A térítési díjak megállapításánál két szempontot vettünk figyelembe, a szülők anyagi körülményeit és a tanulók tanulmányi eredményét. A tanulószoba anyagi ellátottsága biztosított volt. Az étkezést a Zalka Máté kollégium biztosította.

Nevelési célunk diákjaink rendszeres munkához való szoktatása volt. A tanulók fegyelmében és szorgalmában lényeges nehézségeink nem voltak. Meglátásunk szerint a nyugodt tanulás feltételeit biztosítottuk számukra. Ha voltak is nehézségeink, s talán úgy érezzük, hogy célunkat nem értük el minden esetben maradéktalanul, megállapíthatjuk, hogy a tanulók többsége rendszeresen, komolyan és eredménnyel dolgozott.

A tanulószoba vezetője 1970 óta Moldván György tanár, s tanáraink mindegyike részt vett ebben a munkában.

MARGITTAI VALÉRIA igazgatóhelyettes:

A szakmai munkaközösségek tevékenységének fejlesztéséről

„A nevelő-oktató munka minőségének javítása, a tanárok alkotó tevékenységének és önképzésének fejlesztése, a módszertani eljárások tökéletesítése és egységes követelményrendszer kialakítása érdekében MUNKAKÖZÖSSÉGEKET kell kialakítani az osztályfőnökök, továbbá az azonos vagy valamely szempontból közös rendszerbe sorolható tantárgyak tanárai részvételével, ha a tantárgyat legalább három tanár tanítja.”

Rendtartás 7. §. (1.) 1973.

Az iskolákban folyó nevelő-oktató munka tartalmát és célját azok a dokumentumok tartalmazzák, amelyeket az oktatásiügy irányító szervei dolgoznak ki a mindenkori társadalmi igényeknek megfelelően. A tantervek és a nevelési tervek előírják, milyen szintű képzést és nevelést kell az adott iskolatípusokban megvalósítani. Ezek törvényerejű, általánosan érvényes követelmények.

A megvalósítás útját és módját, mértékét és mélységét azonban az egyes iskolák objektív és szubjektív adottságai erősen befolyásolják. Éppen ezért minden iskolában meg kell keresni és találni azokat a konkrét teendőket, amelyek a cél megvalósításához vezetnek, meg kell tervezni a távlati és mindennapi feladatokat, eljárásokat. Az iskola ilyen módon megszerkesztett munkatervéhez kapcsolódik szorosan a szakmai munkaközösségek feladatköre.

Hogy ez a feladatkör hogyan alakul ki, hogyan fejlődik egy munkaközösség tevékenysége, hogyan érvényesül a dialektikus kölcsönhatás az objektíve jelentkező feladatok és a tanárok alkotó tevékenysége között, azt iskolánk IDEGEN NYELVI MUNKAKÖZÖSSÉGÉNEK az utolsó tíz év alatt végzett munkája tükrében szereimem bemutatni.

1. A munkaközösség helyzete és az abból fakadó feladatok 1966-ban.

Iskolánkban az orosz, angol, francia, német és latin nyelveket tanítottuk, közülük az orosz és a francia nyelvet szakosított tantervek alapján.

A munkát 12 nyelvtanár látta el, akik egy munkaközösségbe tömörültek, hiszen — bár különböző nyelveket tanítottak — azonos nevelési és módszertani feladatokat vállaltak: megkönnyíteni tanítványaik számára a nyelvtanulást a minél jobb eljárások alkalmazásával, határozottan segíteni őket abban, hogy a nyelveken keresztül megismerjék azokat a népeket, amelyeknek a nyelvvel, szokásaival, irodalmával, művésze-

tével és társadalmi életével a tanórákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon ismerkednek, s így a maguk erejével, munkájával is szolgálják a népek barátságának, a proletár internacionalizmusnak az elmélyítését, a béke megegyeztetését.

1966-ban életbelépett az új tanterv, amely a társadalmi igényeknek megfelelően a beszélt nyelv elsajátítását állította nyelvtanításunk középpontjába. A reformtantervnek ez az állásfoglalása nem volt váratlan nyelvtanáraink számára, akik mindig is figyelemmel kísérték a nyelvtanítás módszereinek alakulását, jó néhányan pedig személyesen is részt vettek a tantervi koncepció kialakításában.

A nyelvtanítás módszerének világszerte bekövetkezett változására nyelvtanáraink igen élénken reagáltak. A szakirodalomból megismert korszerű nyelvtanítási szemléletet pozitívan fogadták és magukénak vallották. Szívesen vállalták az úttörőmunkával járó nehézségeket, többletmunkát, az esetleges kezdeti botladozásokat. Mindezzért kárpótolta őket az új útkeresés izgalma, az alkotómunka öröme. Érdeklődésüket meszszenen felkeltették a modern technikai eszközök, amelyeknek a beszerzését az iskolavezetés kérésükre lehetővé tette. 1966-ban már volt epizkópunk, nappali fényképfelhasználható automata vezérlésű diavetítőnk, néhány magnetofonunk és egy 20 fős új nyelvi laboratóriumunk, amelyet a Művelődésügyi Minisztérium által meghirdetett pályázat alapján nyertünk. Lényegében tehát rendelkezésünkre álltak — mégna kis számban is — a legkorszerűbb audiovizuális segédeszközök.

Kivülálló számúra úgy tűnik, elérkeztünk a fejlődés csúcspontjára, tehát hová fejlődhetünk még az ezután következő 10 év alatt.

Akkor mi is ezt gondoltuk. Azonban rá kellett ébrednünk arra, hogy örömnünk korai volt, a munka nehezebb része még csak ezután várt ránk. Felkészültségünk, felszerelésünk korántsem volt arányban technikai berendezéseink korszerűségével. Okos, gyönyörű gépeink voltak, de ezek önmagukban semmit sem lendítettek a munkánkon. Meg kellett tanulnunk, hogyan és mikor alkalmazhatjuk őket a legcélszerűbben, és ami még ennél is nagyobb problémát jelentett, milyen anyaggal tápláljuk őket. Szükségünk volt diafilmekre, dia pozitívekre, didaktikai magnetofonszalagokra, programozott anyagra a laboratórium számára.

Elviselhetetlen feszültség támadt a modern oktatóeszközök megléte és a korszerű segédanyag hiánya miatt.

Akkor éreztük igazán, hogy az évek óta folyó közös munka szoros, valódi munkaközösséggé kovácsolta össze nyelvtanárainkat, mert meg tudtak birkózni azokkal a feladatokkal, amelyeket csakis közös munkával lehetett megoldani.

2. A munkaközösségi tagok módszertani kultúrájának fejlesztése jelentkező leg sürgetőbb feladatként.

Ezt indokolták az alábbi körülmények:

- a) Az új tanterv által megszabott célkitűzés: a nyelvtanítás korszerűsítése, életszerűbbé, gyakorlatibbá alakítása, a szóbeliség előtérbe helyezése.
- b) Az új tankönyvek bevezetése.
- c) A technikai oktatóeszközök alkalmazásának sürgős megvalósítása.

E feladatok elvégzése alapján állítottuk össze távlati és évi munkatervünket. Mind az önállóan feldolgozásra javasolt témák, mind a közösen megvitatandó anyagok, mind a szervezett bemutató tanítások a módszertani kultúra fejlesztését szolgálták.

Behatóan foglalkoztunk az alábbi témákkal: a szóbeliség—írásbeliség viszonya a nyelvoktatásban, a tanulók idegen nyelvi fogalmazási készségének fejlesztése, a nyelvi automatizmusok kialakításának a módozatai, a mondatcentrumú nyelvtanoktatás, az anyanyelv gátló hatásának a leküzdése, a vizuális, az auditív és az audiovizuális szemléltetés alkalmazása a nyelvoktatás különböző fázisaiban, a nyelvi laboratóriumi munkakörök stb. (Távlati és évi munkaterv.) A megvitatásra kijelölt témákhoz a legtöbb esetben bemutató órákat szerveztünk.

Az országban akkor már két régebben működő nyelvi laboratórium volt: a közgazdaságtudományi egyetemen és a hódmezővásárhelyi gimnáziumban. Néhány tanárunkat elküldtük Budapestre és Hódmezővásárhelyre, hogy a gyakorlatban szerezzenek tapasztalatokat a laboratóriumi munkamódszerekről, lehetőségekről, munkafORMÁKRÓL, hogy konzultáljanak az ottani kollégákkal.

Az audiovizuális eszközök kezelését közösen tanultuk meg. Az iskola technikus-tanára irányítása mellett még azok a tanárok is elsajátították a különböző gépek könnyed kezelését, akik az első foglalkozásunk végén bizonyos rémülettel mondták: „Csak annyit tudok, hogy ezen a vezérlőasztalon 97 gomb van. Fogalmam sincs, mit kell velük csinálnom; félek tőlük.” Bizonyos idő múlva már tudták és nem féltek.

Eljutottunk oda, hogy az eleinte őszintén csodált, de kihasznaíatlan gépekért közelharc indult meg, különösen akkor, amikor már volt segédanyagunk is, és amikor tanáraink a saját munkájuk folyamán tapasztalták, hogy az audiovizuális segéd-eszközök megfelelő alkalmazás és kezelés mellett kitűnő segítő társak.

Közben újabb feladatokat kaptunk, illetve kértünk. A Művelődésügyi Minisztérium 1969-ben, saját kérésünkre, engedélyezte az angol nyelvi szakosított tantervű osztályok beindítását.

1970-ben új szint hozott nyelvoktatásunkban a szlovák nyelv tanítása. Szlovák szakos kártársaink maguk állították össze a tantervet és a tananyagot, amit a minisztérium jóváhagyott.

1971-ben megjelentek az új tagozatos angol és francia nyelvkönyvek. Ezeknek a használatára, tanítása újabb módszertani eljárások kidolgozását igényelte.

1974-ben vállaltuk a fakultatív oktatási kísérlet keretében az új reformtantervek kikísérletezését. Jelenleg is ez a téma foglalkoztatja a legintenzívebben munkaközöségünket, hiszen az új tantervben foglalt célkitűzéseket a régi tankönyvek alapján, azok alkotó módon történő megváltoztatásával, önállóan szerkesztett segédanyagokkal kell elérnünk.

Az új módszertani eljárások kutatását, kikísérletezését és alkalmazását nemcsak a fent említett feladatok ösztönözték, hanem a közben beszerzett újabb oktatóeszközök használata is.

1968-ban, a második nyelvi laboratórium felszerelésével, megkészsereződött a laborórák száma. Gyakrabban kaptunk lehetőséget arra, hogy a nyelvi laborban végezzünk különböző audioorális gyakorlatokat. 1973-ban beszereztük az első írásvetítőt, amely azóta is változatlanul inspirálja tanárainkat újabb és újabb ötletekre.

Nyelvtanáraink módszertani felkészültségének fejlődését ösztönözte, elősegítette, sőt bizonyos fokig kikényszerítette az a körülmény, hogy szinte minden évben többen vállaltak előadásokat vagy korreferátumokat, bemutató órákat a megyei szintű szakmai tanácskozásokon, szervezett továbbképzéseken, illetve a komplex szemináriumokon.

Tanáraink publikációs tevékenysége is hathatóan hozzájárult ahhoz, hogy a munkaközösség egyre magasabb szinten végezhesse munkáját.

Összefoglalva a módszertani kultúra fejlesztését, az alábbi tényezők segítik:

- önművelés,
- rendszeres, konkrét feladatok megoldását elősegítő továbbképzés,
- megvalósítható, de bizonyos erőfeszítést igénylő, mindig újabb feladatok kitűzése,
- a korszerű nyelvoktatáshoz szükséges objektív feltételek megteremtése,
- módszertani kísérletekbe való bekapcsolódás iskolai, megyei, országos szinten,
- a tanárok iskolán kívüli alkotómunkájának biztosítása, publikálás, vagy előadások tartása.

3. Oktatási segédanyagok készítése és beszerzése.

Ez a feladat szinte párhuzamosan jelentkezett és kölcsönhatásban volt tanáraink módszertani kultúrájának fejlődésével.

Voltak oktatóeszközök, tudtuk mire és hogyan használhatók, de nem volt mivel. Viszont annyira izgatott benrűnket az új eljárásokban és eszközökben rejlő lehetőség, hogy közös erővel hozzáfoglunk a munkához és magunk készítettünk vizuális, auditív és audiovizuális segédanyagokat, programozott gyakorlatokat.

Az anyagok elkészítésében minden munkaközösségi tag részt vett. Tanulmányoztuk a szakirodalmat, a technikai eljárásokat.

a) Vizuális szemléltető anyag

A tankönyvi illusztrációkból diafilmeket készítettünk. Bevontuk a munkába a fotósakkörünket is.

A kereskedelembe kapható, de nem nyelvoktatás céljára készült diafilmek szétvágásával, a diaposzítívek megfelelő csoportosításával olyan egyszerű és komplex képeket, képsorokat alakítottunk ki, amelyek alkalmasak különböző témák szituálására, beszélgetésre, dramatizálásra.

Forgatókönyveket készítettünk a mindennapi életben szükséges tárgykörökhöz és fotósakkörünkre. forgatókönyvek alapján elkészítette számunkra a diafilmeket, fotókat. Ilyen témák voltak pl.: bevásárlás különböző üzletekben, a posta, pályaudvar, szálloda, közlekedés, városunk nevezetességei, iskolánk stb. Kellemesen lepett meg bennünket, hogy mindenütt szívesen fogadták tanárainkat és tanulóinkat, segítettek abban, hogy minél jobb felvételeket készíthessünk. Rajztanárnk kívánságunk szerint elkészítette a szükséges táblarajzokat. Ezeket lefényképeztük, és így újabb kitűnő diaposzítívekre tettünk szert.

Tanáraink külföldi tanulmányútjaikról sok országismereti anyagot hoztak (diaposzítívek városokról, tájakról, képzőművészeti alkotásokról, írókról, műemlékekről stb.). Ezt a szertárnak ajándékozták, hogy mindenki használhassa. Ez az eljárás egyébként haladó hagyománnyá vált, így szertárunk évről évre gazdagodik. Idővel annyi diafilmünk és diaposzítívünk gyűlt össze, hogy áttekinthetlenné vált a kezelésük. Sürgősen ki kellett alakítanunk valamiféle rendszert. Közös erővel dolgoztuk és készítettük el a kettős katalógust: tárolás szerint, illetve témakörök szerint. Diatárakat vásároltunk, minden diaposzítívet a katalógus szerint jelöltünk és számoztunk.

Jelenleg mintegy kétezer diaposzítív és száz film áll rendelkezésünkre. Hála az ötletes katalógusnak, pillanatok alatt megtalálhatók a szükséges képek és mindig rendelkezésre állnak a diatárban.

b) *Auditív szemléltető anyag*

Az auditív segédanyag elkészítése nehezebb és lassúbb ütemű munkával járt. A kereskedelemben kapható szalagokat megvettük, elég sok anyagot hoztak tanáraink külföldi tanulmányútaikról. De mindez kevés volt. Ezekkel a szalagokkal csak a szövegfeldolgozást, a fonetikai és intonációs gyakorlatokat tudtuk végezni, illetve rendelkezünk néhány zenei szalaggal. Hiányzott a legfontosabb, a társalgási témákhoz szükséges anyag, valamint a laboratóriumban használható, sőt nélkülözhetetlen programozott anyag. Elhatároztuk, hogy magunk készítjük el a legfontosabb gyakorlatokat. A munkát felosztottuk egymás között, évenként csak bizonyos számú gyakorlat, illetve téma feldolgozását ütemeztük be.

Súlyos problémát jelentett, hogy anyanyelvi bemondókkal olvastassuk szalagra a szöveget. Ezt részben sikerült csak megoldani. Amire itthon nem volt lehetőség, azt az anyagot szaktanáraink a külföldi tanfolyamokon olvastatták szalagra anyanyelvi kollégáikkal. Később javult a helyzet. A TANÉRT által forgalomba hozott programozott nyelvtani gyakorlatokhoz készült szalagokat megvettük és igen jó eredménnyel használjuk a nyelvi laboratóriumban. Eljutottunk odáig, hogy szinte már elfelejtettük a nyelvi laboratóriumnak adott „becenevet” — ugyanis telhetetlensége miatt „bélpoklos molochnak” neveztük el, hiszen pillanatok alatt „elfogyasztotta” a nehéz munkával készült anyagot.

Szertárunkat a tájékozatlan résztvevő szakfelügyelők olyan gazdagnak és ötletesnek találták, hogy elküldték hozzánk tapasztalatcserére a Debrecen és Hajdú megyei idegennyelvi munkaközösséget, eljöttek hozzánk több más megyebeli gimnázium nyelvszakos tanárai. A tapasztalatcsere természetesen újabb lendületet adott nyelvtanáraink munkájának.

Ugyancsak ösztönzőleg hatott munkaközösségünkre, hogy több nyelvtanárunk a TANÉRT és az OPI megbízásából készíthetett audioorális segédanyagot és feladatlapokat az ország összes gimnáziumai számára — orosz, német és francia nyelvből.

Összefoglalva:

A szertárfejlesztő munka, a különböző segédanyagok készítése dialektikus kölcsönhatásban van a szakmai és módszertani fejlődéssel. A korszerű módszertani koncepció elengedhetetlen feltétele annak, hogy megfelelő anyagot tudjunk készíteni — viszont az így elkészült anyag felhasználása közben mindig újabb és újabb módszertani eljárások, ötletek születnek.

4. *Szakmai fejlődés*

Nyelvoktatásunk középpontjában a beszéd áll, az élő nyelv, amely állandóan változik, gazdagodik. Ügyelnünk kell arra, hogy nyelvtanáraink nyelvtudása ne váljon múzeálissá, elavulttá, hogy ne korlátozódjék a tankönyvi lexikai anyag szűk területére, hogy fejlődjön tanáraink beszédképessége.

Ennek érdekében folyamatosan gazdagítjuk könyvtárunkat friss idegennyelvi kiadványokkal, folyóiratokkal, sőt napilapokkal.

Ezeket a kiadványokat rendszeresen olvassuk, sok anyagot fel tudunk használni belőlük a szakköri és általában a tanórákon kívüli foglalkozásokon.

A munkaközösség tagjai szakmai továbbképzésükre nagy gondot fordítanak és fordítottak. Mind a hazai, mind a külföldi nyelvtanfolyamokra nagy a jelentkezési kedv.

Elértük azt, hogy minden nyelvtanárunk legalább egyszer, legtöbbször azonban kétszer, háromszor, sőt ennél is több alkalommal töltöttek már több hetet a szakjuknak megfelelő nyelvországban. Munkaközösségünk tagjai érzik a nyelvgyakorlás szükségességét, és ezért anyagi áldozatokat is vállalnak, mert nemcsak szervezett külföldi nyelvtanfolyamokon vesznek részt, hanem igénybe veszik a turisztikai lehetőségeket is.

5. *Hagyományok fejlesztése*

Munkaközösségünk összetétele az évek folyamán természetesen változott. Jelenleg 17 tagja van, közülük tizen már 1966-ban is a munkaközösségben dolgoztak. Ez a tény biztosítja a munka folyamatosságát, töretlenségét, lineáris fejlődését. Az új tanárok egy jól összeforrott, nagyszerűen együttműködő közösségbe kerültek, amely szívesen fogadta őket, s amelybe könnyen beilleszkedtek — annál is inkább, mert öten közülük saját tanítványaink voltak. Ez azt jelenti, hogy fiatalok, tehát friss lendületet hoztak magukkal, de ugyanakkor igényelték a segítséget, a jól bevált eljárások és módszerek átadását. Az iskola munkája és légköre nem volt számukra idegen, hiszen diák éveiket itt töltötték, itt szerették meg az idegen nyelveket annyira, hogy élethivatásuknak választották azok tanítását.

Úgy érzem, hogy hagyományaink, munkás múltunk, elért eredményeink arra köteleznek bennünket, hogy továbbra is tevékenyen és képességeinkhez, lehetőségeinkhez mértelen közreműködünk nyelvoktatásunk fejlesztésében.

Összefoglalás:

A munkaközösségi tevékenység fejlesztése érdekében:

1. biztosítani kell az objektív feltételeket,
2. értékelni az eredményeket,
3. a reális helyzetből kiindulva mindig újabb, megvalósítható, de bizonyos erőfeszítést igénylő feladatokat kitűzni,
4. szélesre tárni a kapukat a tapasztalatok átadására és befogadására,
5. ösztönözni a munkaközösségi tagok alkotó munkáját, biztosítani ehhez a feltételeket, értékelni a munkát,
6. érzékenyen reagálni a társadalmi igényekre.

Felhasznált anyag:

1. Tantervek.
2. Rendtartás.
3. Munkaközösségünk távlati és évi munkatervei 1966-tól 1976-ig.

Az 1978-as gimnáziumi új fizikatanterv kipróbálása során szerzett tapasztalataink

A Szabolcs-Szatmár megyei Pedagógus Továbbképzési Kabinet által az 1975/76-os tanévre hirdetett pályázaton munkánkkal első díjat nyertünk. Terjedelme miatt a teljes pályaművet közölni nem tudjuk. Ezért a módszertani, elsősorban a fizikatanárokat érdeklő részeket hagytuk ki és az általánosabb fejezeteket lerövidítve, illetve az év végi eredményekkel kibővítve tesszük közzé.

I.

1. Az Új Írás 1968-as első száma közölte Marx György: Gyorsuló idő című, sok vitát kiváltó cikkét. Tömören a következőképpen foglalhatnánk össze a cikk lényegét: korunk nagyon sok gazdasági és társadalmi problémájának gyökerét jelenti az a tény, hogy a termelés duplázódásának időtartama rövidebb lett annál az időnél, amit egy ember a szakképzetisége megszerzése után munkában tölt el. A termelés duplázódása csak úgy mehet végbe, ha teljesen kicserélődik a technika, ez viszont megköveteli a szükséges szakmai ismeretek, a munkát végző ember tudásanyagának nagymértékű átalakulását is. A ma tanuló fiatalok többségének felnőtt korában még legalább egyszer alapvetően új szakmai ismeretanyagot kell majd meg tanulnia. A dolog még bonyolultabb, ha figyelembe vesszük, hogy a tudományos kutatás terén a duplázódási idő már 1968-ban is tíz év körül volt. Ez azt is jelenti, hogy egyre nagyobb a fáziseltolódás a tudomány által a termelés részére biztosított lehetőségek és a termelés tényleges technikai színvonala között. A termelés egyre nagyobb mértékű lemaradásának oka talán éppen az, hogy az ember nem képes — legalábbis egyelőre — csökkenteni ezt a fáziskésést.

Ezek alapján a jövőre nézve két lehetőség van:

- Felkészítjük a mai fiatal nemzedéket arra, hogy képes legyen az állandó, folyamatos önképzésre, és élete folyamán legalább egyszer szakmai tudásának teljes kicserélésére.
- Természeti törvénynek tekintjük azt, hogy az ember nem képes egyszer már megszerzett tudásanyagának teljes megújítására, illetve nem lehet képessé tenni, hogy belássa ennek szükségességét. Ebben az esetben tudomásul kell vennünk, hogy a termelés duplázódásának időtartama tovább nem csökkenhet.

Reméljük azok vannak többen, akik lehetségesnek tekintik az első változatot, legalábbis annyira, hogy érdemesnek tartásuk megkísérelni a feladat megoldását. A megoldás a nevelésre és az oktatásra vár. Bár tágabb értelmezésben mindkét tevékenységet a társadalom egésze végzi, kezdetben nyilvánvalóan az intézményes keretek kö-

zött folyó nevelésnek és oktatásnak kell ezt a munkát elvégezni. Ráadásul egy olyan társadalmi háttér mellett, ahol esetleg az előbb említett második alternatíva is erősen érezteti hatását.

2. Marx György cikkében felvetett problémák már évekkel korábban éreztették hatásukat az oktatás területén. Nyilvánvalóan ennek eredménye az 1965-ös gimnáziumi tanterv. Az új tanterv a fizika és a matematika tantárgyaknál a megtanulandó anyag nagymértékű felduzzadását eredményezte. Az a helytelen elképzelés lett uralkodóvá az oktatás területén, hogy a „tudományos-technikai forradalom” időszakában az iskolának lépést kell tartani mennyiségi vonatkozásban is a tudományos ismeretek gyarapodásával. Részben ezzel, részben a felsőoktatási intézményekbe való jelentkezők számának megnövekedésével függ össze, hogy a felvételi vizsgakövetelmények is alaposan megemelkedtek. A felvételi vizsgákon elsősorban a numerikus feladatok megoldásában való jártasságokról kellett és kell ma is a tanulóknak számot adni. A vizsgakövetelmények ilyen irányú eltolódása károsan hatott vissza a gimnáziumokban folyó fizikaoktatásra, feladatcentrikussá tette azt. Ezáltal a fizika tantárgy sokat veszített vonzóerejéből, és egyébként sem szolgálhatta ilyen körülmények között a tantervben lefektetett célokat. Jelenlegi gyakorlatunk szerint a tantervnek az a célkitűzése, hogy a fizika „... fejlessze az ismeretek alkalmazására való készségeket...” (ti. a tanulókat) szinte teljes egészében a numerikus feladatokra korlátozódik.

A helyzetet valamit segítette az 1973-as tananyagcsökkentés. Előnye volt, hogy csökkentette a ténylegesen megtanulandó anyagot, de nem léggé átgondoltan, sok helyen figyelmen kívül hagyva a tantárgy belső logikáját. Nem jelentkezett hatása a numerikus feladatok korlátozása terén, a felvételi vizsgák feladatrendszerét pedig még tovább nehezítette a helyzetét. (Lásd: 1975. évi közös írásbeli érettségi-felvételi vizsga feladatait.)

Már a tananyagcsökkentés bevezetésekor világos volt, hogy a problémák megoldását csak új tanterv bevezetésével lehet megkísérelni.

3. A fizika és általában a természettudomány oktatása világszerte gondokkal küzd. 1957-től kezdve folynak kísérletek a természettudomány, ezen belül elsősorban a fizika oktatásának alapjaiban való megreformálására. 1960-tól nemzetközi konferenciák foglalkoznak a témával. (Párizs, 1960; Rio de Janeiro, 1963; London, 1965; Várna, 1968; Eger, 1970.)

Új programok születtek a különböző államok és magánjellegű alapítványok támogatásával. Az alapvető célkitűzések elég közel állnak egymáshoz: megszerettetni a természettudományt, kialakítani egy egységes természettudományos világgépet, segítséget nyújtani az ifjúságnak abban, hogy felnőtt korában se álljon érthetetlenül és így idegenül a mindennapos életvitelét átszövő egyre bonyolultabb eszközökkel szemben. Beláttatni, hogy az emberi tudás és munka teremti meg a legbonyolultabb eszközöket is, és megfelelő tudással mindenkor ura is maradhat az ember ezeknek az eszközöknek.

Az 1968-as várnai konferencia foglalkozott első ízben a természettudomány integrált oktatásának kérdéseivel. A kitűzött cél egyértelműen helyes, a módszerrel kapcsolatban azonban igen sok az elvi és a gyakorlati (módszertani) nehézség. A teljes mértékben integrált természettudomány oktatása valószínűleg megvalósíthatatlan. A módosított célt a következőképpen fogalmazhatjuk meg: azt kell elérnünk, hogy tanulóink fejében alakuljon ki körülbelül 18 éves korukra egy egységes (integrált) világgép a természetről (modell, elvek és törvények összefüggő rendszere). Ehhez az eredményhez azonban nem csak úgy lehet eljutni, hogy egyszerre („összekeverve”) tanítjuk mindazt, amit eddig fizikának, kémiának, biológiának neveztünk.

4. Az elmúlt években Magyarországon is megindult az oktatás megreformálása. A Magyar Tudományos Akadémián belül Elnökségi Közoktatási Bizottság alakult. Feladata, hogy javaslatot tegyen olyan, egész oktatási rendszerünket átfogó új tantervek-re a társadalomtudomány, a természettudomány és a matematika területén, amelyek bevezetése előreláthatólag a század végére várható. A tantervekkel kapcsolatos kísérletek évek óta folynak az általános iskola alsó és felső tagozatán, valamint a gimnáziumban. Módszerét tekintve a folyó kísérletekre a részleges integráció a jellemző.

A jelenlegi felfogásban és módon azonban nem lehet az 1990-es évekig tanítani. Ezért az akadémiai kísérletekkel párhuzamosan az Oktatási Minisztérium és az Országos Pedagógiai Intézet kezdeményezésére és irányításával megindultak egy — a közlelbbi jövőnek szóló új tanterv kísérletei is. Ennek az új tantervnek a bevezetésére 1978-ban kerül sor. Az új tanterv az átmenet szerepét is hivatott betölteni a jelenleg érvényben lévő (1965-ben bevezetett) és az Akadémia által készített, előreláthatólag 1990 táján esedékes tanterv között.

A jelenleg érvényes fizikatanterv szerint a fizikatanítás fő feladatai között szerepel, „hogyan egyrészt megismertesse a tanulókkal azokat a fizikai jelenségeket és rajtuk keresztül azokat az alapvető természeti törvényeket, amelyek a mai technikának és a technika fejlődésének alapját alkotják...”, „... másrészt, hogy tovább formálja a tanulókat korszerű természettudományos szemléletét...”

Az 1975 júliusában az OPI által kiadott új gimnáziumi fizikatanterv-javaslatban a feladatok egy része új fogalmazásban látott napvilágot: „... az anyag mozgásában megnyilvánuló általánosabb fizikai elvek... megismertetése...”, a fizika tanítása „... segítse az anyag alapvetőbb tulajdonságainak, szerkezetének, általánosabb mozgástörvényeinek megismerését.”

Ez a látszólag csak megfogalmazásbeli különbség egy újfajta szemléletet tükröz. A fő cél az, hogy tanításunk eredményeként a felépítésében és szerkezetében végső soron egységes anyagi világról a tanulók tudatában is egy rendszerezett, egységes kép kuljon ki. Ezt úgy érhetjük el, ha nem elszigetelten tanítjuk (még a fizika tárgyon belül is!) a jelenségek és a velük kapcsolatos törvények tömkelegét, hanem ellenkezőleg, jól megválogatott, kevés számú jelenséget és törvényt veszünk be a tananyagba. A válogatás elsődleges szempontja: a jelenség és a hozzá kapcsolódó természeti törvény egy lépéssel vigye előre a tanulókat az anyag szerkezetéről és annak mozgásáról előző tanulmányaik alapján kialakult kép továbbfejlesztésében. A tanulás folyamán a tanulóknak a felgyülemelő ismeretanyag rendszerezését, egységes egészbe foglalását eredményesebbé, hosszú időn át megmaradóvá tehetjük, ha megismertetjük őket azokkal a gondolati modellekkel, amelyek a maguk idején szerepet játszottak a tudományos kutatás előrehaladásában is. (A különböző halmazállapotú elektromos tulajdonságainak modellezése, atommodellek.) Nem egyszerűen csak megismertetni kell a tanulókat ezekkel a modellekkel, hanem az oktatás folyamán kell kialakítanunk azokat. Így egy nagyon fontos készség, a modellalkotás készségének kialakítására is sor kerülhet. Ennek birtokában több reményünk lehet arra, hogy a majdani felnőtt képes lesz ma még ismeretlen, új dolgok megtanulására is.

Csak második helyen szerepelhet a válogatás szempontjai között az, hogy „ismertanyagot” nyújtsunk a tanulóknak. Sikeres válogatás esetén egy minőségileg magasabbrendű, biztosabb alapokon nyugvó, a későbbiekben a kor kívánalmainak megfelelően továbbfejleszhető tudás birtokában hagyhatják el tanulóink az iskolát. A válogatás révén sok idő is felszabadulhat; az így nyert időt a természettudományos szemlélet elmélyítésére lehet fordítani.

A szellemében is új tanterv éppen ennél a tulajdonságánál fogva tartalmi változásokat is eredményez majd: elmaradnak, illetve lényegesen lerövidülnek egyes anyagrészek, egyúttal új, eddig középiskolában még nem tanított fejezetekkel bővül a tananyag.

Az 1978-ban induló tanévtől kezdődően négyéves tantárgy lesz a fizika a gimnáziumokban (anélkül, hogy az összóraszám a jelenleginél magasabb lenne). A tananyag négy évre való elosztására a nem lineáris felépítés jellemző. A fizika egyes lényeges fejezeteivel a tanulók a négy év folyamán így kétszer is találkozhatnak, második alkalommal magasabb szinten. Ennek a felépítési módnak az előnyei: az I. vagy II. osztályokban tanult jelenségekkel a III. vagy a IV. osztályban már matematikai szempontból is magasabb szinten lehet foglalkozni, az ismeretek részére hosszabb érési idő áll rendelkezésre. Ez utóbbi csak akkor jelentkezik, ha az első alkalommal elegendő óraszám állt rendelkezésre a téma feldolgozására, és — a tanulók életkori sajátosságainak, szellemi fejlettségének megfelelően — kerek egészet tudunk nyújtani.

Az új tanterv fontos változást hoz az erőfogalom terén is. Már az általános iskola 6. osztályában az új tanterv szerint a „dinamikai” erőfogalom kerül bevezetésre, majd a gimnázium II. osztályában az erő fajtái helyett az erőtvényeken lesz a hangsúly. A dinamikai fejezeteken belül kerül sor a pontszerű test (II. osztály) és a merev test (III. osztály) egyensúlyának tárgyalására.

III.

Az 1975/76-os tanévben országosan néhány gimnáziumban megkezdődött az 1978-as tanterv első osztályos anyagának kipróbálása. Ezek között szerepel a mi iskolánk, a Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium.

Az első osztályban a tantervtervezet értelmében a következő témakörökkel kell heti 2 órában foglalkozni:

1. Mechanikai kölcsönhatások (ezen belül: szilárd test, folyadék, gáz).
2. Termikus kölcsönhatások (a szilárd test és a folyadék hőtágulása, a gáz állapotváltozásai, termikus egyensúly, a termodinamika I. főtétele).
3. Elektrosztatikus kölcsönhatások.
4. A fizikai megismerés főbb módszerei.

Az első osztályban a tulajdonképpen cél az, hogy kialakítsunk a tanulóknak egy igen egyszerű modellszerű képet az anyag szerkezetéről; valamint — részben az általános iskolában tanultakat magasabb szinten ismételve — olyan kölcsönhatásokkal ismertessük meg őket, amelyek az anyag egyszerű modelljével (golyómodell) értelmezhetők. A tanév anyaga a már említett célnak megfelelően van összeválogatva. További előnye az anyagválasztásnak, hogy megteremt a fokozatos átmenet lehetőségét az általános iskolától a gimnáziumba. A tantervi célkitűzésből következik, hogy nem redukálhatjuk az oktatást az általános iskolai tananyag pusztá ismétlésére. A jelenségekre, törvényekre magasabb szinten kell visszatérni, meg kell teremtenünk azoknak egységes anyagszerkezeti értelmezését.

A kitűzött célok elérése csak úgy képzelhető el, ha az eddiginél nagyobb szerepet kap a tanulói kísérletezés. Itt elsősorban nem azokra a fizikai gyakorlatokra gondolunk, ahol egy már tanult anyaggal kapcsolatban végeznek méréseket a tanulók (pl. valamilyen anyagi állandó meghatározására). Az új tanterv megnöveli azoknak a szükséges tanulói kísérleteknek a számát, amik az új fogalmak kialakításához, az új fizikai törvények megismeréséhez szolgáltatják a tapasztalati anyagot. Ezeket lehetőség szerint az egész osztállyal egyszerre kell végeztetni úgy, hogy minden egyes tanuló valamilyen

formában maga is cselekvő részese lehessen az ismeretszerzésnek. Az első osztály anyagában a következő tanulókísérleteket tartjuk alapvető fontosságúnak a testek közötti kölcsönhatás, az anyag szerkezetének megismerése, a modellszerű gondolkodás készségének kialakítása szempontjából:

1. Hooke törvénye.
2. Hidrosztatikai nyomás félkvantitatív vizsgálata.
3. A folyadék felszíni jelenségeinek kvalitatív tanulmányozása.
4. Boyle-Mariotte-törvény (Meldes-csővel).
5. Hőmérséklet-kiegyenlítés folyamatának kísérleti vizsgálata grafikus kiértékeléssel egybekötve.
6. Gay-Lussác törvényei.
7. Hőmennyiség fogalma.
8. Elektrosztatikai alapjelenségek.

Szerkesztettünk egy tanulókísérleti eszközt, melynek segítségével egyszerre nyerhetők a szükséges mérési eredmények mind a két Gay-Lussác-törvény megállapításához. A kísérlet egy tanítási órán elvégezhető. (Az azóta eltelt egy év alatt az eszköz az Országos Középiskolai Fizikatanári Ankét és Eszköziállításon második díjat kapott. A kedvező szakvélemény alapján az Országos Pedagógiai Intézet újjáértékelésként elfogadta és tanszernek javasolja.)

A tervezet a tananyagot kötelező és választható részre osztja. Ez a megjelölés a tanár és nem a tanuló számára ad választási lehetőséget. Mi a választható anyag legnagyobb részét is bevettük a kötelező tananyagba. Ennek két oka volt: a) az ezután következő tanévekre nincs még kellő áttekintésünk a részleteket illetően, nem látjuk világosan, hogy a választható anyag elhagyása nem okoz-e később problémát (pl. a felvételi vizsgán); b) úgy gondoltuk, az első kipróbálásnál kell a tanulók teherbíró-képességét is próbára tenni.

A tananyag feldolgozását az első félévben az általunk összeállított tanmenet alapján végeztük, a második félévben az OPI-ből kapott részletes útmutató alapján, bizonyos — elsősorban sorrendi — változtatásokkal.

Az alacsony heti óraszám és a nagy osztálylétszámok miatt elsősorban írásbeli felmérések révén tudtuk értékelni a tanulók munkáját. Az első félévben összesen három ilyen felmérést végeztünk. Az első kettő kérdéseit mi állítottuk össze. Az első témazáró feladatlap a „Szilárd test”, a második a „Folyadék” témakörök anyagára vonatkozott. A harmadik feladatlapot az OPI küldte, ennek kérdései az egész félév anyagát felölelték. Ez egységes volt a kísérletekben részt vevő iskolák számára. A tanulók munkáját osztályzatban kifejezve is értékeltük. Erre a célra a központi pontozási útmutatót részben módosítottuk, az általunk nehezebbnek ítélt kérdések pontszámait megemeltük.

A második félévben két témazárót oldattunk meg a tanulókkal. Ezek témái: „A szilárd test és a folyadék hőtágulása” és „A gáz állapotváltozásai”, illetve az OPI-től kapott feladatlap. Ez utóbbi — az első félévhez hasonlóan — egységes volt a kísérletben részt vevő iskolák számára és az egész hőtant felölelte.

A megtanítandó tananyagot illetően az eredmények megfelelőnek tekinthetők. Az anyag szerkezetéről szerzett ismeretek, az anyag szerkezetének modellszerű elképzelése terén már rosszabbak az eredményeink. Az idevonatkozó ismeretek megléte, vagy hiánya viszont nehezebben is állapítható meg egyértelműen. Ezen a téren a hiányosságok okát elsősorban abban látjuk, hogy nem tudtunk megfelelő írásos anyagot a tanulók kezébe adni, amiből otthon az órán hallottakat még egyszer átismétel-

hették volna. Azt, hogy a modellszerű gondolkodásra való nevelés terén sikerült-e eredményt elérnünk, egyelőre az idő rövidsége miatt nemigen lehet lemérni.

A tanulók eredményei a következőképpen alakultak:

Első félév		Második félév	
jeles	18	jeles	23
jó	55	jó	49
közepes	67	közepes	54
elégséges	13	elégséges	25
elégtelen	1	elégtelen	1

Az első félévben 154 tanuló átlageredménye: 3,49.
A második félévben 152 tanuló átlageredménye: 3,44.

Az eddig tapasztalt nehézségek: már az első félév anyagában is szerepeltek olyan alapvető fontosságú részek, amelyekhez elég tekintélyes feladatanyag kapcsolódik. Félő, hogy a továbbiakban már nem kerülnek elő, és később, pl. a felvételi vizsgán jelentkeznek majd a hiányosságok. Tehát itt kellene eljuttunk a feladatmegoldás terén a megfelelő begyakoroltságig. Ezt viszont jelenleg két tényező gátolja:

a) Hiányoznak a megfelelő matematikai készségek, a tanulók hajlamosak a kezdetéssel való számolásra az egyenletmegoldás helyett a bonyolultabb esetekben is. Nagyon jó lenne, ha magasabb szinten állnának a paraméteres számolásban való jártassággal is.

b) Nincs a gyerekek kezében egységes feladatgyűjtemény, így sok időt vesz el a feladatok szövegének ismertetése, esetleg leiratása, korlátozottabb az otthoni gyakorlás lehetősége.

Előfordulhat, hogy éppen a matematikai nehézségek miatt idővel a tanulók egy részénél megcsappan a fizika iránti most még nagy érdeklődés.

Ebben a tanévben problémát jelent a tankönyv hiánya. Legtöbbet az általános iskolai, valamint a jelenlegi II. és III. osztályos gimnáziumi tankönyvet használják a tanulók. Ajánlottuk továbbá Szalay Béla Fizika c. könyvét is. Megállapítottuk, hogy a jobb képességű, érdeklődőbb tanulók ezt is rendszeresen használják. Sajnos a felsorolt könyvek egyike sem alkalmas a modellszerű gondolkodás kifejlesztésére. Az általános iskolai tankönyvekre való utalás pozitív eredménnyel is járt: a tanulók jobban érzik a tananyagnak az általános iskolaihoz való kapcsolódását.

A 2. témazáró dolgozat (folyadékok) megírása után megkérdeztük a tanulóinkat, írják le otthon néhány sorban, mennyivel nehezebb gimnáziumban tanulni fizikát, mint általános iskolában? A válaszok a következő lényeges jegyeket tartalmazták:

ugyanazt tanuljuk, csak magasabb szinten,
ugyanazt tanuljuk, csak kiegészítésekkel,
több a képlet és a számítás,
hiányzik a tankönyv,
az, hogy elsőben tanuljuk jó, mert még nem felejtettük el az általános iskolai anyagot.

A pályázat további része az első félévben megtartott órák óravázlatait tartalmazza. Az óravázlatokat közösen állítottuk össze az eredeti óravázlataink alapján, felhasználva a tanítás során szerzett tapasztalatainkat is.

Az alacsony heti óraszám mellett nagyon nehéz elérni, hogy a fizika ne csak elméleti tantárgy legyen. A tantervi célkitűzések között az is szerepel, hogy a fizika-tanítás „tegye képessé” a tanulókat a fizika és a műszaki környezetben való tájékozódásra, fizikai és műszaki jelenségek megértésére, értelmezésére, a bennük megnyilvánuló fizikai elvek tudatos alkalmazására, további természettudományos és műszaki ismeretek befogadására”. Eszerint az is a célok közé tartozik, hogy a jelenségek elméleti (fizikai) és gyakorlati (műszaki) oldalát egységben lássák a tanulók.

A képzés gyakorlati oldalán a következő két dolgot értjük:

a) Lehetőség szerint részletesen foglalkozni olyan eszközök, berendezések felépítésével és működésük elvi, fizikai alapjaival, amelyekkel az ember nap mint nap közvetlen kapcsolatban áll.

b) A tanulók manuális tevékenységgel is összekötött, ismeretszerző munkája az éppen soron lévő tananyaggal kapcsolatban.

Nem elegendő csak elvben megalapozni a természettudományos világnézetet, be kell azt is mutatnunk, mégpedig a fizika tantárgy keretén belül, hogy az ismeretek a gyakorlatban is alkalmazhatók, és alkalmazást is nyernek. Ha ez nem történik meg, akkor az ismeretszerzés önmagáért való, öncélú tevékenységgé válhat. Ez a kevésbé érdeklődő tanulóknál a természettudománytól való elforduláshoz, a jobb képességű és érdeklődő tanulóknál a fizika „elmatematizálásához” vezethet. A fizikai feladatok között ugyanis kevés az olyan, amelyikben elvégezhető kísérlet várható eredményét kell számításokkal meghatározni. Ez a tény méginkább megerősíti éppen a legjobb tanulóknál a matematikai szemléletmódot. Ezen úgy igyekeztünk változtatni, hogy a fenti kívánalmaknak eleget tevő feladatokat szerkesztettünk.

Az 1978-ban kezdődő tanév már csak 2 év van hátra. Ez nagyon kevés idő. Az addig összegyűjtött tapasztalatok értékelésén múlik, hogy 1978 után az oktatás hogyan tudja majd teljesíteni a rá háruló feladatokat.

Az iskola — a szakemberek kiművelésének, képzésének műhelye

Bulgáriai tapasztalatcsere

A MALÉV MA 830-as számú gépe sima, egyórás repülés után lent volt a betonon, Szófia repülőterén. Rövid fogadtatás után már repült is autónk a centrum felé. Az autót két oldalán mindenütt új, korszerű épületek kerültek szemünk elé. Szófia új városnegyede épül itt. Közöttük örömmel fedeztük fel az új iskolaépületeket, nyolcnapos tapasztalatcsere-utunk látogatási helyeit.

Első utunk szálláshelyünkre vezetett, majd utána az oktatási minisztériumba. Ott már várt bennünket Csankov elvtárs, a minisztérium főosztályvezetője. Ismertetőjében büszkén csendült ki többször is ez a mondat: „A mi népünk szeret tanulni.” Felhívta figyelmünket az utcák színfoltjára, a kék színű iskolai formaruhás fiúkra és lányokra, akik jókedvet és duzzadó energiát sugároznak.

Büszkén említette, hogy az UNESCO 1976. évi kimutatása alapján Bulgária a harmadik helyet vívta ki az oktatás világranglistáján. „Szép az eredmény, de sok még a gond, a megoldandó feladat” — mondta. Mivel bennünket a középiskolai képzés érdekelt, erről tartott szélesebb ismertetést.

Cél a középiskola általánosságú tétele, s az oktatási rendszer olyan irányú korszerűsítése, hogy szerves alkotóeleme legyen az anyagi javak termelésére való felkészítés.

Az általános iskola elvégzése után a tanulók az alábbi középiskolákba jelentkezhetnek:

1. Gimnázium: A végzett tanulók kb. 30%-a tanul ebben az iskolatípusban. A képzési idő 3 év.
2. Technikum: Célja a műszaki középkaderek biztosítása az ipari üzemekben. A tanulók 22%-a végzi itt tanulmányait négy éven keresztül.
3. Szakmunkásképző: A végzett tanulók 48%-át foglalkoztatja. A képzési idő 3 év. Célja a szakmunkásképzés.

Mindhárom típus érettségi bizonyítványt is ad a tanulók kezébe. Bennünket a gimnáziumi képzés érdekelt legközelebből, ennek megfelelően állították össze látogatási tervünket.

1. Országos Pedagógiai Intézet — Szófia.
2. Megyei Tanács Művelődésügyi Osztálya — Vratca.
3. Gimnáziumok: 31. számú iskola — Szófia.
Német nyelvű gimnázium — Szófia.
V. Levézkői Gimnázium — Bieia Szlatina.
4. Technikai műhelyek: központi technikai bázisműhely — Szófia.
Gépálművelő műhelye — Bieia Szlatina.

Elmondta Csankov elvtárs, hogy országos beiskolázású gimnázium mindössze Szófiában van, ahol kiemelt tantárgy vagy matematika, vagy fizika, vagy kémia. Speciális gimnázium több van az országban.

A látogatások és beszélgetések alapján kialakult a gimnáziumok általános képe. Még mindig soknak tartják a tanulók számát. Cél, hogy az elkövetkező években 20—25% legyen az ide jelentkezők száma. A jelenleg érettségizők felvételére nincs lehetőség a felsőfokú intézményekben. A jobb és eredményesebb felkészítés érdekében a fakultatívítás megvalósítása Bulgáriában is első helyen áll. Különösen fontosnak tartják az eddiginél is fokozottabban a műszaki pályák felé terelni a gimnazisták nagy részét. Ennek érdekében a gimnázium minden tanulója a hét egy napján szakmai gyakorlati foglalkozáson vesz részt — városokban egy központi technikai műhelyben, kisebb településeken pedig az ott lévő üzemekben, illetve a termelőszövetkezetekben. A fakultatívítás előkészítése intenzív tájékoztatással már az általános iskola utolsó éveiben folyik, s nagyon sokszor a gimnáziumokba való jelentkezés is az ott folyó gyakorlati foglalkozás ismeretében történik. Nagyobb városokban, pl. Szófiában 20féle szakma alapismereteit oktatják. Vidéken a meglévő adottságok a döntők, ahhoz kell igazítani az iskola gyakorlati foglalkozását. Cél azonban, hogy vidéken is az üzemek, vagy termelőszövetkezetek fenntartásában jó gyakorlati műhelyek jöjjenek létre a tanulók foglalkoztatására. Az utolsó évben (11. osztály) minden tanuló a bázisüzemben végzi a gyakorlati munkát. A középiskola befejezésekor sikeres vizsga esetén a tanulók teljese rtékű szakmunkás-bizonyítványt kapnak.

A meglátogatott iskolák igazgatói, tanárai jónak, reálisnak tartják ezt az előkészítést mind emberformáló, mind szakmai tekintetben.

Elmondták még, hogy szerintük két célt szolgál ez a képzés: egyrészt csökkenti Bulgária meglévő munkaerőhiányát (akik nem kerülnek egyetemre, főiskolára, azoknak munkára kell jelentkezniük kiképzésüket végző üzemükbe), másrészt növeli a szakmunkások átlagos képzési színvonalát.

A szakmai képzés mellett széleskörű tantárgyi fakultációval is találkoztunk. A gimnáziumok heti kötelező óraszámja 30—33 óra. Sok gimnáziumban található egy-egy speciális osztály (matematika, fizika, nyelv, kémia, biológia) is. Ezekben a kötelező órákon felül 4 órában tanítják a kiemelt tantárgyat. Ezek hasonlítanak a mi szakosított tantervű osztályainkhoz.

Egészen más szervezésűek a speciális gimnáziumok. Ezekből (ágazatok szerint) 5—7 van az egész országban.

1. Nyelvi gimnáziumok:

Képzési idő 5 év — az első év feladata az intenzív nyelvtanulás.

Jelentkezni az általános iskola 7. osztályából lehet. Felvételi tárgyak: bolgár nyelv és irodalom — matematika. Egy-egy osztályba 25—30 tanulót vehetnek fel. (A meglátogatott szófiai nyelvi gimnáziumban 4—4 párhuzamos osztály van. Ebben a gimnáziumban német a kiemelt nyelv, de van orosz, angol, francia nyelvi gimnázium is.) Összesen hét nyelvi gimnázium van az országban.

Az első év óraterve:

a) kiemelt nyelv	24 óra
b) bolgár nyelv és irodalom	2 óra
c) matematika	1 óra
d) testnevelés	2 óra
e) ének	1 óra

A nyelvtanulást segíti elő a délutáni szakkör, társalgás, az egyéni munka: lemezek és magnószalagok hallgatása. Ezekben a gimnáziumokban egy-egy tantárgyat a kiemelt nyelven tanítanak a következő években (a látogatott iskolában a történelmet tanították az NDK-s tanárok német nyelven), ehhez szakterminológia tanításával nyújtanak segítséget ebben a szakaszban.

A 2—5. években a VIII., IX., X. és XI. osztályok tanterve az irányadó. A nyelvet ezekben az években heti 6 órában tanulják.

2. Matematikai gimnáziumok:

Képzési idő 4 év. Jelentkezni az általános iskola VIII. osztályából lehet. Felvételi tárgyak: matematika — fizika. A tanulók megnyújtott képzési időben kiemelt óraszámban tanulják a matematikát.

3. Sportgimnáziumok:

Képzési idő 3 év. A kiemelkedő sporteredményeket elérő tanulókat iskolázzák be. Tanterve megegyezik az általános gimnáziumok tantervével — a testnevelés kiemelt óraszámot kap. A sportkörökkel együtt 10—12 óra.

A speciális gimnáziumok gyakorlati képzését is a célszerűség figyelembe vételével igyekeznek megoldani. A matematikai gimnáziumokban számológépek megismerése, programozás, géptechnika stb. A nyelvi gimnáziumokban idegenvezetés, idegen nyelvű levelezés, gép és gyorsírás stb.

Hasznos betekintés volt ez a nyolc nap egy másik fejlődő ország iskolapolitikájába.

Dr. Jósvai László

Tanterv	4. a.					4. b.					4. c.					4. d.					4. e.						
	Magyar ny. és irod.	Történelem	Matematika	Fizika	Kémia	Biológia	Földrajz	Orosz nyelv	2. idegen nyelv	Magyar ny. és irod.	Történelem	Matematika	Fizika	Kémia	Biológia	Földrajz	Orosz nyelv	2. idegen nyelv	Magyar ny. és irod.	Történelem	Matematika	Fizika	Kémia	Biológia	Földrajz	Orosz nyelv	2. idegen nyelv
46	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
47	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
52	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
42	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
146	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
48	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
146	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Osszes (fő)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tantárgyi átlag: 3,73

III. ERETTSEGI VIZSGÁK: — 1976 JÚNIUS —

II. AZ OSZTÁLYOK TANTÁRGYI ÁTLAGAI:

Osztály	Magyar ir.	Magyar ny.	Történelem	Orosz	2. idegen nyelv	Matematika	Fizika	Biológia	Kémia	Földrajz	Pszichológia	Technika	Az osztály átlaga
1. a.	3,6	3,31	3,6	3,6	3,97	2,9	3,8		3,6	3,6		4,2	3,6
b.	4,3	4,3	3,7	3,9	3,9	3,7	3,6		3,6	3,7		4,3	3,9
c.	4,02	4,02	3,70	3,8	4,3	3,3	3,1		3,6	3,70		3,9	3,74
d.	4,43	4,02	3,67	3,54	3,62	3,21	3,21		3,45	3,81		4,05	3,70
2. a.	3,9	3,8	3,9	3,8	4,—	3,2	3,4	3,9	3,6	4,—			3,75
b.	3,52	3,26	3,26	2,74	3,5	3,39	3,13	3,7	3,22	4,04			3,25
c.	4,2	3,73	3,6	3,5	3,08	3,1	3,2	3,96	3,13	4,06			3,55
d.	3,63	3,78	3,9	3,45	3,6	3,03	3,15	3,96	3,09	4,45			3,60
e.	3,1	3,4	3,3	3,4	3,45	2,5	3,—	3,5	3,4	3,6			3,22
f.	3,09	3,38	3,25	3,35	3,12	2,93	3,22	3,55	3,22	4,06			3,32
3. a.	3,7	4,1	3,8	3,8	4,4	3,—	3,2	3,7	3,5	4,1	4,4		3,79
b.	3,54	3,14	3,92	3,27	3,38	3,24	3,11	3,75	3,05	3,57	4,11		3,43
c.	4,05	4,05	4,25	3,65	3,62	3,—	3,31	4,37	3,45	4,54	4,34		3,83
d.	3,7	3,5	3,9	3,1	3,2	3,—	3,—	3,5	3,1	3,6	4,—		3,41
4. a.	3,7	4,—	4,5	3,8	4,4	3,5	3,8	4,2					3,98
b.	3,8	3,7	3,57	3,07	3,4	3,1	3,6	3,7					3,49
c.	3,33	3,62	3,51	3,34	3,29	2,65	3,17	3,93					3,35
d.	3,9	3,8	3,5	3,2	3,2	2,8	3,3	3,7					3,4
e.	3,86	3,86	3,3	3,3	3,2	2,9	2,9	3,6					3,33

A tanári testület az 1976/77. iskolai évben

Sorsz.	A tanár neve, szaktárgyai	Melyik osztályban milyen tárgyat tanít	Heti óra-szám	Osztály-főnök	Egyéb szolgálati beosztása
1.	DR. JOSVAI LÁSZLÓ történelem—magyar	történelem 4. a.	3		igazgató
2.	MARGITTAI M. VALÉRIA latin—oros—német	német 1. c., 2. c.	6		igazgatóhelyettes, idegen ny. mk. vezetője
3.	KÖVÉR JÓZSEFNÉ matematika—fizika	matematika 2. a.	6		igazgatóhelyettes, matematika mk. vezetője
4.	ADORJÁN ISTVÁNNÉ biológia—kémia	biológia 3. b., 3. e. kémia 1. c., 2. b., 2. d., 3. f.	19		szakszervezeti megyei aktíva
5.	ADORJÁN ISTVÁN matematika—fizika	matematika 1. a. fizika 1. a., 3. e., 3. f., 4. a.	20	1. a.	munkásör, szakszervezeti megyei aktíva
6.	ÁBRÁNYI EDÉNÉ történelem—földrajz	történelem 1. d., 2. a., 2. b., 2. d., 3. a., 3. d. földrajz 3. a.	23	3. a.	múzeumbarátok körének vezetője
7.	ÁBRÁNYI EDE történelem—pedagógia	történelem 4. c. világnézetünk alapjai 4. c., pszichológia 3. a., 3. c.	19		szakfelügyelő
8.	ACS MÁRIA matematika—fizika	matematika 1. b., 3. c. fizika 1. b.	12	1. b.	pártösszekötő tanár
9.	BALÁZSY SANDOR biológia—kémia	biológia 3. f., 4. a., 4. d. kémia 2. a., 1. c.	18	2. a.	kémiaszertár felelőse
10.	DR. BARTHA ISTVÁNNÉ biológia—kémia	biológia 3. e. kémia 1. c., 2. c., 3. a., 3. c.	19	3. e.	biológiaszertár felelőse
11.	DR. BESSENYEI HEDVIG angol—német—francia	angol 1. b., 3. a., 3. b., 4. a.	19	4. a.	
12.	BESSENYEI LAJOSNÉ magyar	magyar 1. b., 1. c., 3. d., 3. e.	21	3. d.	szb-titkár, osztály- főnöki mk. vezetője
13.	BÉKÉS JAVORKA magyar—oros	magyar 4. b. oros 2. c., 3. a., 3. d., 3. e., 4. b.	18		kultúrfelelős

Sorsz.	A tanár neve, szaktárgyai	Melyik osztályban milyen tárgyat tanít	Heti óra-szám	Osztály-főnök	Egyéb szolgálati beosztása
14.	DR. BORBÉLY GYÖRGY francia—földrajz	francia 1. c., 2. a., 2. c., 3. f. földrajz 1. a., 1. c.	13	1. c.	ifjúságvédelmi felelős
15.	CSALLÁNY ANIKÓ angol	angol 1. a., 1. b., 2. b., 3. a., 4. b.	17		
16.	CSORBÁNE MARGÓCSY KLÁRA magyar—oros	magyar 1. a., 3. b., 3. f. oros 2. d., 3. f.	18		irodalmi színpad vezetője, tantestületi jegyző
17.	GÁBOR FERENCNÉ matematika—ábrázoló geometria	matematika 2. b., 3. c., 3. d., 4. a., 4. c.	21	2. b.	
18.	GORON LÁSZLÓNE matematika—fizika				gyermekgondozási szabadságon van
19.	EKLÉR GYÖRGYNE történelem—oros	oros 1. a., 1. c., 1. d., 2. a., 3. a., 4. a.	20		MSZMP szervező titkár
20.	DR. JAROSS KÁLMÁNNÉ oros	oros 2. c., 3. e.	19		szakfelügyelő
21.	DR. JOSVAI LÁSZLÓNE oros	oros 1. b., 2. b., 4. c.	19	4. c.	nyelvi szertár felelőse
22.	KARMANÓCZKI JÁNOS testnevelés	testnevelés 2. a., 2. b., 3. a., 3. b., 3. d., 3. e., 3. f., 3. c. fiútestnevelés 1. a., 2. a., 3. a., 4. a.	27		sportszertár felelőse
23.	DR. KATONA BELÁNE magyar—történelem	magyar 2. b., 2. c., 4. c.	15	2. c.	magyar munkakö- zösség vezetője
24.	MAKAY LAJOS történelem—földrajz	történelem 1. a., 1. b., 4. d. világnézet al. 1. a., 4. b., 4. d.	16		
25.	MÁDI GYULÁNÉ magyar—történelem	magyar 2. a., 2. d., 3. a., 4. a.	17		munkaügyi döntöbi- zottság tagja
26.	MOLDVÁN GYÖRGYNE magyar—német	magyar 1. d., 4. d. német 1. d., 2. d., 3. c., 3. e.	20	1. d.	szaksz. biz. tag
27.	MOLDVÁN GYÖRGY magyar—francia	francia 1. a., 3. d., 3. c., 4. b., 4. d.	17	4. d.	MSZMP-titkár

Sorsz.	A tanár neve, szaktárgyai	Melyik osztályban milyen tárgyat tanít	Heti óra-szám	Osztály-főnök	Egyéb szolgálati beosztása
28.	MOLNÁR MÁTYÁSNE orosz	orosz 1. b., 1. c., 3. b., 4. a., 4. d.	17		
29.	NAGY GÉZÁNE matematika—fizika	matematika 2. d., 3. a., 3. f., 4. b., 4. d.	22	2. d.	matematikasztér felelőse, statisztikus
30.	DR. NAGYÓSZY BÉLÁNE történelem—földrajz	történelem 3. c., 3. f. földrajz 1. d., 2. b. művészettörténet 3. b., 3. d., 3. e., 3. f., 4. a., 4. b., 4. c., 4. d.	19		történelem—földrajz mk. vez.
31.	DR. PAPP SÁNDORNÉ latin—szlovák	latin 1. d., 2. a., 2. d., 3. c., 3. d., 3. f., 4. c.	17	3. f.	munkaügyi döntőbi- zottság elnöke
32.	POCSAI PÉTER matematika—fizika	fizika 2. a., 2. c., 2. d., 3. a., 3. c., 3. d., 4. c., 4. d.	23		
33.	PRISTYÁK MAGDOLNA történelem—földrajz	történelem 1. c., 2. c., 3. b., 3. e., 4. b. földrajz 2. d., 3. d.	19		történelem—földrajz szertár felelőse
34.	SZEDLÁK RICHÁRDNÉ biológia—földrajz	biológia 3. a., 3. c., 3. d., 4. b. földrajz 1. b., 2. a., 2. c., 3. c.	19		pályaválasztási felelős
35.	SZIJÁRTÓ JÓZSEFNÉ matematika—fizika	matematika 1. c., 1. d., 2. c., 3. b.	20	3. b.	
36.	SZIJÁRTÓ JÓZSEF matematika—fizika	fizika 1. c., 1. d., 2. b., 3. b., 4. b.	16	4. b.	természett. mk. vez., fizikasztér felelőse
37.	SZITHA MÁRIA magyar—orosz—német	magyar 3. c. orosz 3. c. német 3. b., 4. c.	22	3. c.	orosz munkaköz. vezetője
38.	TÓTH GUSZTÁVNÉ testnevelés	testnevelés 1. a., 1. b., 1. c., 1. d., 2. c., 2. d., 4. a., 4. b., 4. c., 4. d.	27		DSK elnöke
39.	TÓTH TIBORNÉ történelem—orosz	orosz 2. b.			iskolai könyvtáros
40.	SZABÓ SÁNDOR technikus	technika 2. a., 2. b., 2. c., 2. d.	16		munkavédelmi felelős

Óraadó tanárok:

Sorsz.	A tanár neve, szaktárgyai	Melyik osztályban milyen tárgyat tanít	Heti óra-szám	Osztály-főnök	Egyéb szolgálati beosztása
1.	DR. ÖRDÖG JÁNOSNÉ biológia	biológia 4. c.	2		Zalka Máté Koll igazgató
2.	ÁCS LÁSZLÓNÉ rajz	rajz 1. a., b., c., d., 2. a., b., c., d.	8		6. sz. ált. isk. tanára
3.	GÖNCZI TIBOR ének	ének, énekkar 1. a., b., c., d., 2. a., b., c., d., 3. a., b., c., d., e., f.	14		tanárképző főiskolán adjunktus
4.	SZABÓ DENES ének	ének 2. c., d., 4. a., b., c., d.	6		4. sz. ált. isk. tanára
5.	BIRÓ TIBOR technikustanár	technika 2. b.	2		107. sz. szakm. int.
6.	DÁVIDA KORNEL technikustanár	technika 2. c.	2		107. sz. szakm. int.
7.	JELES LÁSZLÓ technikustanár	technika 2. a.	2		Kossuth L. Szakk.-i szakfelügyelő
8.	MAKÓ PÁL technikustanár	technika 2. d.	2		110. sz. szakm. int.
9.	DR. PUSKÁS LAJOSNÉ gép-gyorsírás	gép-gyorsírás 3. oszt.	11		gép- és gyorsíró isk.
10.	LÁCZAY MAGDOLNA levéltár	levéltári ism. 3. oszt.	2		megyei levéltár
11.	RÁBA TAMÁS könyvtár	könyvtári ism. 3. oszt.	3		megyei könyvtár
12.	RESZLER GÁBOR múzeológus	múzeumi ism. 3. oszt.	2		Jósa András Múzeum
13.	PETŐ JÁNOSNÉ	szabás-va-rás	3		nyugdíjas

I. Adminisztratív dolgozóink:

- Gazdaságvezető:
- Könyvelő:
- Adminisztrátor:

Bíró Zoltánné
Nevelős Erzsébet
Enyedi Ágnes

II. Technikai dolgozóink:

- Hivatalsegéddek: Karaffa Józsefné Farkas Andrásné Gerhárd Andrásné
Kerekes Istvánné Elek Károly
- Fűtő: Németh József

Érettségi vizsgák

1969/70. TANÉV

IV. A. OSZTÁLY

Elnök: LÁZÁR MIKLÓS

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Almási Kornélia, Báthory Katalin, Benkő Imre, Beregvári Zoltán Endre, Bodószky Anna Mária, Bogár Anna, Bur Ildikó, Drégelyvári Imre László, Endreffy Tamás, Erdei Piroska, Garamvölgyi Judit Erzsébet, Gimesi Éva Gizella, Gönczi Mária Anna, Hajzer Erzsébet Margit, Hanyicska Katalin Ilona, Hargitai Geraldine Anna, Henzsely György, Herczku Tivadar, Kegye György Tibor, Kolozsi Katalin Zsuzsanna, Kovács Erzsébet, Láczy Márta Sára, Linczenbold Ágnes Franciska, Lipppa Erzsébet, Lukács Katalin Veronika, Molnár Julianna, Nagyószy György, Nagyószy József, Németh Gabriella, Orosz Imre, Pápai László György, Salamon Sándor, Sárliczki Katalin Magdolna, Szepesvölgyi Zsuzsanna, Szunyog Magdolna, Szuroimi Anna, Tordai Judit Zsuzsanna, Tündér Tamás, Vass Márta Zsuzsanna.

IV. B. OSZTÁLY

Elnök: LÁSZLÓ BÉLA

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Bacskó Sarolta, Balogh Katalin Márta, Belyus Ilona, Béres Erzsébet Veronika, Cseke Zoltán, Dézsi Gizella Éva, Fazekas Árpád, Fekete Béla, Fekete Mária, Fignár András Ferenc, Galambos Mária, Gelsi Erzsébet, Hankó József Ferenc, Hámornyik Gabriella, István János, Jakab András, Jóscai László Tibor, Kanyári Mária Julianna, Kaposi Tibor László, Kocsis Klára Margit, Korpai Zsuzsanna, Kovács Zsuzsanna, Lóráncz Ágnes Mária, Miskolci Ibolya, Németh Balázs Zoltán, Padlá Sándor, Pankotay Éva, Riskó Valéria, Sárosi Éva Ildikó, Srankó Ildikó Zsuzsanna, Szabó Vilmos Béla, Szakács Julianna, Szakor János, Szigeti Katalin Éva, Majoros-Takács Aranka, Tarnai Ottó Ferenc, Vad Borbála, Varga János László.

IV. C. OSZTÁLY

Elnök: GÁSPÁR LÁSZLÓ

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Bartus Eleonóra Ilona, Bittó Róza, Bötykös Éva Ilona, Elek Erzsébet, Gutván Mária Anna, Hámori Ildikó, Juhász Katalin Ilona, Kántor Terézia Judit, Kántor Zsuzsanna, Király Edit Elvira Terézia, Kiss Ibolya Ilona, Kis Márta Zsuzsanna, Kisvárdai

Eva, Kondor Ilona, Kovács János, Krausz Erzsébet, Mikó Ágnes, Molnár Beatrix Sarolta, Nagy Irén, Nagy Judit Erzsébet, Rádi Gyula István, Sárosi Etelka Valéria, Séra Klára, Szentesi Olga, Tamás Ilona, Tatos Tünde Magdolna, Tóth András, Varga Éva, Varga Ilona Mária, Varga Judit Katalin, Varga Mária Katalin, Vedres Anna, Vincze Julianna

IV. D. OSZTÁLY

Elnök: LOSÁNYI GYULA

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Balácsi Ilona, Balogh Ágnes, Blaner Julianna, Farkas Irén, Fazekas Erzsébet, Gelenczei Anna Mária, Gerényi Agota Mária, Halász Éva, Jakab Borbála Mária, Kisfalvi Mária Magdolna, Kmiatek Franciska Ilona, Kondráth Marianna, Kovács Ilona Mária, Lázár Ágnes, Lekka Ilona, Lipcsei Katalin, Madai Julianna, Ménési Katalin Erzsébet, Mikó Zsuzsanna, Nagy Ferenc, Nagy Katalin Gizella, Oláh Gábor, Palincsár Éva Katalin, Pisák Erzsébet, Rebák Anna Mária, Simon Magdolna, Szilágyi Erzsébet, Szögyényi Ilona, Szörényi Éva Mária, Tóth Anna Erzsébet, Tóth Erzsébet, Tóth Katalin, Tóth Magdolna, Vajda Katalin Éva, Varga Katalin Mária, Vinginder Tamás János.

IV. E. OSZTÁLY

Elnök: ÖKRÖS ISTVÁN

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Bartus Ida, Bérczesi Erzsébet, Bicskei Vilma Anikó, Bordás Katalin, Boros Erzsébet, Csernák Mária, Czürják Mária Edit, Daku Sándor Gyula, Gábor Julianna, Gáti Matild, Gyurján Erzsébet, Héri Margit, Horváth Mária, Juhász Éva, Kaplonyi Erzsébet, Karácsony Margit, Klenza Valéria, Kodácsi János, Maczali Sándor, Maresek Julianna, Mándi Sándor, Papp Erzsébet, Sebők Julianna, Sipos Ilona, Söndör Mária Julianna, Szakács Ilona, Szepesvölgyi András, Székely Ilona, Takács Borbála, Torda László, Turi Sándor, Vaszlóvicz Magdolna, Várnagy Mária, Virányi Katalin Erzsébet, Zsiros Ilona, Milecz Mária, Szajkó Béláné Stanóczki Katalin.

IV. MKF OSZTÁLY

Elnök: SÁMKOVICS GYULÁNÉ

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Nagy János, Szabó Ferenc.

1970/71. TANÉV

IV. A. OSZTÁLY

Elnök: HORVATH MIKLÓS

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Adami Erzsébet, Barry Judit Ágnes, Boros Mária, Garay László, Gyurcsán Csaba László, Harmann András, Ignác Zsuzsanna Mária, Kakuk Attila, Karácsony Mag-

dolna Ilona, Karácsony Zsuzsanna Erzsébet, Kerényi Mihály, Kiss Gyula, Knol Ilona, Kotric Mária, Kovács András, Kovács Éva Katalin, Krasznai Eleonóra, Lengyel Erzsébet, Márki Katalin, Mátyás Margit, Megyeri Sándor János, Nagy Mária, Németh Ilona Erzsébet, Sajben Zsuzsanna, Siska András, Szabó Valéria, Szakály Katalin, Szatka Agnes Márta, Tarr József, Tóth Éva, Treszkai Mária, Verdes Anna Mária.

IV. B. OSZTÁLY
Elnök: FEKETE FERENC

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Abuczki Irén, Aranyos Valéria, Babolcsi Ildikó Margit, Bodzás Ildikó, Csige Rozália, Csurka János, Dobránszki Éva Katalin, Fintor Magdolna, Földesi Mária Margit, Godja Mária Magdolna, Grósz Erzsébet, Hanuszik Erzsébet, Hoványi Erika Ilona, Husszik András, Iványi Ágnes, Kardos Magdolna, Kaszner Károly Béla, Katona Klára Anikó, Kása Erzsébet, Kecskeméti Magdolna, Késmárki Erzsébet Ilona, Kovács Katalin, Lipa István, Lőrinczy Ágnes, Molnár Anikó Mária, Morauszki Mária, Ozsváth Borbála, Ördögh János Zoltán, Pente Hajnalka, Rudnák Éva Mária, Siket László, Stekler Veronika, Szabó Éva Katalin, Szendrei Borbála Márta, Tiszolczy Katalin Ilona, Trencsényi György, Valkó Mária, Vörös Anna Mária, Zentai Éva Klára.

IV. C. OSZTÁLY
Elnök: NÉMETH ZOLTÁN

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Ács Valéria Katalin, Békési Zsuzsanna, Bilecz Katalin Piroska, Czubor Erzsébet, Dankó Ilona, Demjén Ilona, Gál Erzsébet, Gulyás Katalin, Juha Irén, Juhász Zsuzsanna, Kanyó Erzsébet, Kicska Erzsébet, Kósa Ilona Zsuzsanna, Mátyás Irén, Molnár Mária, Németh Magdolna, Orosz Éva, Papp Ibolya, Román Éva, Rubóczki Jolán, Szabó Gizella, Szabó Ildikó Gizella, Szabó Margit, Szászi Sarolta, Száva Erzsébet, Szokolay Erzsébet Ilona, Urbán Katalin, Vesztergombi Éva.

IV. D. OSZTÁLY
Elnök: TAMÁSKOVITS HAJNALKA

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Balogh Ibolya, Bereznai Judit, Fenyvesy László Tivadar, Gáspár Ágnes Natália, Gerstmájer Mária, Gombos Éva, Győri Julianna, Huszti Zsuzsanna, Kelemen Mária, Kopócs Margit, Kovács Julianna, Kusnyerik Judit Zsuzsanna, Lepsényi Anna, Listván Judit, Matolcsy Kálmán Pál, Medve Gabriella, Melich Ágnes Magdolna, Nagy Teodóra Mária, Sarkadi Katalin Judit, Simai László, Simon Barna Lajos, Sővári Ilona, Szántó Katalin, Szilvássy Mária Zsuzsanna, Varga Judit Mária, Veréb Judit Valéria, Virág Zsuzsanna.

1971/72. TANÉV

IV. A. OSZTÁLY
Elnök: VERES TIBOR

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Bakó Etelka, Bakó Klára Lenke, Bay Mária, Béres Márta Zsuzsanna, Birtók Mihály András, Bódi Irén, Bodnár Mária Irén, Danes Judit, Flaskár Anna Mária, Haraszti Beáta Mária, Horváth Erzsébet, Jánosdeák Gábor, Juhász Péter, Kéry Katalin Ilona, Kovács Gabriella, Mata Mária, Milló Ildikó, Molnár Irén Ilona, Nagy Klára, Nagy Sándor György, Papp János László, Papp Magdolna, Paulinyi Zoltán, Paulinyi Zsuzsanna, Rácz Katalin, Reményi Ildikó, Szanitter Zoltán József, Szatmári Gabriella, Szlávik Jolán Erzsébet, Tar Levente, Tóth Györgyi, Ugyan László János, Ujlaki Éva Katalin, Zomborszki Erzsébet.

IV. B. OSZTÁLY
Elnök: LAKATOS ISTVÁN

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Balácsi Gyula, Barta Árpád Dénes, Bánfalvi Katalin Mária, Bodnár György, Bogár Ilona Zsuzsanna, Bogár László, Bokor Erzsébet, Budai Jolán, Csáki Gertrud Mária, Cseh Zsuzsanna, Együd Katalin, Garai Ildikó Erzsébet, Gerdán Erzsébet, Katona Erzsébet Julianna, Kiss Ferenc Tibor, Kiss Tamás Kálmán, Kocsis Éva Katalin, Kovács Zoltán István, Kövér Beatrix Mária, Laskay Mária, Malakuci Olga, Markovits József, Martinovszky László Gábor, Mészáros Valéria, Német Éva Mária, Osziánszki Erzsébet, Pankovits Mária, Pongor József, Pristiyák József, Szabó Erzsébet, Szakács László István, Szedlák Irén, Szilágyi Márta, Szklenyár Gyöngyi Mária, Tornai Tamás István, Varga Zsuzsanna Józsa.

IV. C. OSZTÁLY
Elnök: KICSKA ANTALNÉ

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Bagdi Gizella, Bégány Ágnes Júlia, Borgyos Emerencia Mária, Czine Ilona, Csáki Judit, Elek Ida, Esküdt Gizella Mária, Homa Gabriella, Hroskó Anna Angéla, Kerekes Emese, Kerekrethi Zsuzsanna, Kovács Ilona, Kulcsár Éva Magdolna, Lakatos Éva, Lippai Edit, Máté Gizella, Oláh Erika, Porkoláb Éva Borbála, Riskó Erzsébet, Szakos Ilona, Szücs Katalin Mária, Tálás Ildikó Judit, Tenke Éva Ágnes, Tompa Katalin, Turi Ágnes.

IV. D. OSZTÁLY
Elnök: DR. MARGÓCSY JÓZSEF

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Barczy Aranka, Bán Mária Veronika, Bordás Jolán, Dajka Ibolya, File Erzsébet, Gerstmájer Ilona Mária, Gönczi Zsuzsanna, Hegedüs Klára, Hrubó Erzsébet, Irán Ág-

nes, Jávör Katalin, Józsa Ilona, Kisfalvi Gabriella, Komlóssy Anikó, Máté Katalin, Máté Zsuzsanna, Módos Anna Elvira, Naményi Emese Zsuzsanna, Németh Zsuzsanna Ágnes, Nyerges Mária Márta, Olasz Ildikó, Polgár Erzsébet, Révay Adrien, Somogyi Adrienne, Szarvadi Katalin, Székelyi Edit, Tóth Gabriella, Varga Zsuzsanna, Vasas Ilona Gyöngyi.

IV. E. OSZTÁLY
Elnök: FAZEKAS SÁNDOR

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Balogh Mária Teréz, Barta Olga Anna, Borbély Edit Ildikó, Csép Katalin, Daróczy Zsuzsanna, Demeter Erzsébet, Dóka Irén, Dudás Judit, Fejes István, Fenyvesy Tamás, Fignár Zoltán Sándor, Greksza Mária, Gyerák Julianna, Hrabina Ilona, Jakab Katalin, Juhász Ida, Katona Katalin, Koleszár Julianna, Lakatos Julianna, Nagy Edit Éva, Nemes Béla, Oszlászki Ilona, Szabó Mária Julianna, Tóth Mária Zsuzsanna, Tóth Tibor László, Ubrizsy Pál, Varga Ibolya Mária, Vida Mária Magdolna, Zombori Tibor István.

1972/73. TANÉV

IV. A. OSZTÁLY
Elnök: AMBRUS GYÖRGY

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Angyal Katalin, Bajusz Antal, Bakó Rózsa, Bodor Zsuzsanna, Borzák Mária Katalin, Dombrádi László Sándor, Eördögh Judit, Fekete Valéria Jolán, Fignár László, Fodor Géza, Goron Tibor Zoltán, Henzsel Valéria, Hrabina Mária, Kalmár Anikó Margit, Kaposs Judit Ilona, Katona Margit, Kántor Zsuzsanna, Kőkuti Ágnes, Lengyel Ilona, Lukáts Éva, Major Gabriella, Makkó Mária Terézia, Molnár Katalin, Molnár Katalin, Morauszki András, Opre Katalin, Papp Béla, Pásztor László Benjámin, Pócs Erika Zsuzsanna, Pósch György, Rózsavölgyi Mária, Simon Mária, Sziklai Adrien Katalin, Szikszai Ágnes Ildikó, Tomasovszki Mihály, Tusay Zoltán Pál, Zsukk István.

IV. B. OSZTÁLY
Elnök: SZEMERSZKI MIKLÓS

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Acél György, Balogh Judit Zsuzsanna, Baranyai Judit Éva, Benczur Valéria, Bíró Elvira, Farkas László, Gebri Julianna, Guliew Julianna, Gulyás Emil, Kakuk Anikó, Kalapos István, Kántor Vilmos, Koncz Mária, Kövesi Katalin, Kriston Ágnes Júlia, Lakatos Ildikó, Lengyel Edit, Lengyel Katalin, Lipták Edit, Margitics István, Marina Rita Zsuzsanna, Már földi Julianna, Nagy Ibolya, Nagy Kálmán, Oláh Erzsébet, Orosz Gabriella Anna, Palicz Ilona, Papp Katalin Sára, Péter Zéta Ferenc, Petrikovics Zsuzsanna, Reményi Péter, Romhányi Judit Mária, Sándor Ibolya, Tomku Klára Gyöngyi, Tóth Amanda Márta, Tóth Ágnes, Vinginder Tibor Zoltán, Vislóczki Ágnes.

IV. C. OSZTÁLY
Elnök: GRGURICS ISTVÁN

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Bódi Márta, Böör Ilona Ágnes, Csaba István, Cseh Gizella, Ferencz Éva, Forrási Julianna, Fülep Erzsébet, Horváth Edit, Katona Ildikó, Kézi Katalin Erzsébet, Kiss Erzsébet, Megyesi Mária Klára, Molnár Anna, Német Márta Judit, Orosz Gizella, Pető Erzsébet Mária, Pettendi Marianna, Princzinger Valéria Ilona, Fuzstalaki Éva, Reha Márta, Révész Ibolya, Rodák Margit Ágnes, Silimon István, Szántó Ilona, Szijártó Éva, Szilágyi Ágnes Judit, Szőke Erzsébet Magdolna, Sztányi Mária, Tomasovszky Erzsébet, Torma Piroksa, Vigh Éva, Wermeser Mária.

IV. D. OSZTÁLY
Elnök: FIGULA GYÖRGY

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Ács Zsuzsanna, Ádám Gizella Ágota, Bodnár Katalin Sarolta, Buji Ágnes Mária, Czene Eulália, Csinálos Márta Mária, Endreffy Helga Márta, Fazekas Judit Ágnes, Gacsályi Katalin Erzsébet, Hagymási Magdolna, Hamvai Edit Mária, Hécezi Éva Ágnes, Huszti Ágnes, Jósmai Márta Anna, Kádár Rózsa Éva, Katona Ágnes, Kolozs Ágnes, Kövér Judit Erzsébet, Kristóf György Krómer Emma, Kun Viola, Lipták József Tibor, Margittai Katalin Mária, Margittai Sándor László, Mészáros Judit Ágnes, Mikulka Gabriella Anna, Nagy Éva, Nagy József, Nagy Katalin Ilona, Neumányi Zsuzsanna, Raducziner Zsuzsanna, Sashegyi Éva Tünde, Schwarcz Gabriella, Sipkay Katalin Edit, Székelyföldi Zoltán József.

1973/74. TANÉV

IV. A. OSZTÁLY
Elnök: FAZEKAS SÁNDOR

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Balogh Katalin Gabriella, Bodnár Zsolt Gyula, Dráviczki Ágnes, Fodor Ildikó, Gajdos Katalin, Garaj Miklós János, Hajnal Ilona, Haraszi Éva Mária, Iványi András, Jakab Etelka, Janik Borbála, Kosina Katalin, Lakatos Erzsébet, Lakatos Ildikó, Lakatos János, Magera Ilona, Magyar Mária Emilia, Marosi Károly, Molnár József, Nagy Csilla Margit, Nevelős Erzsébet, Pánczél János, Póka István József, Salamon Ildikó Erzsébet, Sárady Béla Kornél, Spicz Müller Ágnes Ilona, Stahorszki Mária, Szabó Erzsébet, Szabó Sarolta Edit, Szendrei Ilona, Tolnai Klára, Tóth Endre.

IV. B. OSZTÁLY
Elnök: OLÁH GÁBOR

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Antal Éva Ilona, Bacskai Zsuzsanna, Benedek József Márton, Békési Katalin, Bihari Erzsébet, Bodnár György, Boros Anna, Borsi Katalin Gyöngyi, Csombók Mihály,

Dani Szilvia, Fekete Anna, Horváth György Tamás, István Ilona, Juhász Erzsébet, Kantár Tibor Béla, Kardos László, Kruták Julianna, Laskay Erzsébet, Madai Maria, Martin Erika, Márton Mária, Milló Anikó, Morauszki Ágnes, Nagy Csilla Katalin, Nagy Edit, Pénzes János Bence, Sánta Antal József, Sebők Katalin, Szabó Gyöngyike Mária, Torda Aranka Margit, Tóth Margit, Tóth Zsuzsanna.

IV. C. OSZTÁLY
Elnök: KICSKA ANTALNÉ

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Antai Attila Gábor, Berők Erzsébet, Bogyin Gabriella, Bulátkó Gabriella Mária, Cserepes Mária, Csujna Judit Katalin, Danyi Gyöngyi, Fekete Ilona, Fülösi Andrea Judit, Hersku Sarolta, Hrotkó László, Ignác Julianna Erzsébet, Katona Gizella, Koncz Éva, Kondor Erzsébet, Márkus Mária, Opre Erzsébet, Ottományi Erika Katalin, Óróg Ibolya, Papagorász Heléna, Radics Júlia, Ruska Pál, Sebestyén Mária, Szűcs Pálma, Trencsényi Mária, Treszka Erzsébet, Udud Anna, Virág Ilona.

IV. D. OSZTÁLY
Elnök: KOVACS FERENCNÉ

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Ambrus Katalin, Baki Jolán, Balácsi Mária, Báródi Edit Mária, Batka Katalin, Benczés Erzsébet Erika, Blazsovszky Mercédes, Borbély Lenke, Donáth Katalin Regina, Dulóczki Ágnes, Fábrián Katalin Ilona, Gerbárd Julianna, Hegedüs Zoltán, Hudák Valéria Terézia, Jakab Rózsa Mária, Kiss Mária, Koncz Anna Ibolya, Krutilla Erika Gyöngyike, Lakatos Erika, Maráz Edit, Mihalik Mária, Rudnák Ágnes, Sallai Éva, Szabó Erzsébet, Szászi Firozka, Tóth László, Törő Ilona Ibolya, Vánnai Éva.

IV. E. OSZTÁLY
Elnök: CSORBA SÁNDOR

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Bartna Zsuzsanna, Brányik Erzsébet, Buhalla Éva, Czövek Zsuzsanna Ildikó, Csapó Éva Zsuzsanna, Dankó Krisztina Mária, Dobos Mária, Gubicz Pál, Hajdu Klára Katalin, Kádár Tihamér Inre, Kőrösi Sarolta, Lévai Zsuzsanna, Máté Gabriella, Nagy Ilona Ágnes, Nagy Katalin Ildikó, Nagy Mária, Orbán Magdolna, Pelyák Mária, Petró Ildikó Katalin, Pongay Judit, Rácz Ilona, Sári Firozka Zsuzsanna, Spisák Ágnes Erzsébet, Szabó Ildikó Gyöngyi, Majoros Takács Attila Ferenc, Tarnai Gábor Elemér, Tirtsi Veronika, Tóth Katalin, Tóth Katalin, Valkovics Marianna, Varga Ildi, Zóber Judit Katalin.

IV. A. OSZTÁLY
Elnök: TAMÁSKOVITS HAJNAL

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Adorján Zsuzsanna Éva, Balogh Alice Marianna, Békési Éva Mária, Bobok Katalin, Csizmazla Sándor, Dáh Emese Ilona, Diczházi Marianna Klára, Emödi József, Hegyi Edit, Homonyik Katalin Éva, Iván Mária, Kalnár Enikő, Kantuly Katalin Ilona, Kézi Ilona Ibolya, Klenezner Ilona Mária, Kristóf Valéria, Lakatos József, Matkos János, Márk Barbála, Nagy Zsuzsanna Anikó, Németh Magdolna, Ojtózi Edit, Rudi Éva Ágnes, Sarvai Ildikó, Szijártó Márta Erzsébet, Szűcs András Zsigmond, Tolmács Judit, Tóth Attila András, Tóthfalusi Judit, Törő János, Utay György Zoltán, Vajás Judit Marianne, Varga Katalin, Vancs József Zoltán.

IV. B. OSZTÁLY
Elnök: DR. LÁSZLÓ BÉLA

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Almási Ildikó, Balogh János Péter, Benczur Sándor, Bukovinszky Katalin, Csongrádi Erzsébet, Csontos Ágnes, Dankó Eleonóra Emese, Fazekas Valéria Mária, Fekete Éva, Fintor Mária, Galambos Irén Ibolya, Hajdu Klára, Juhász György József, Kis Valéria Beáta, Kórik Edit, Kovács József Attila, Kulcsár Edit Ágnes, Leövey Tibor Csaba, Leviczki Klára, Melich Katalin, Péricsi Éva, Pivarnyik János, Sebestyén Andrea Mária, Simon Mária, Solos Judit, Szilágyi Szilvia Judit, Takács Beáta Ágnes, Tar Zsuzsanna Marianne, Tisztezy István, Tóth Magdolna, Zombori Gizella, Zombori Tamás, Zomborszki Pál.

IV. C. OSZTÁLY
Elnök: FAZEKAS SÁNDOR

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Abránai Katalin, Bálint Judit, Czentek Erzsébet, Fazekas Rózsa, Fekete Erzsébet, Ferenci Éva, Hajbák Anna, Harozsi Klára, Hrotkó Júlia, Ignácz Anikó, Kelemen Erzsébet, Kiss Valéria, Lócsa Ágnes, Marafka Zoltán, Mártfalvi Nóra, Molnár Judit, Nagy Ágnes, Németh Judit, Petrelléry Zsuzsanna, Reha Ilona, Ruttkay Ildikó, Suller Erzsébet, Sümei Eleonóra, Tasi Ágnes, Tárha Éva, Tóth Erzsébet, Vadász Magdolna.

IV. D. OSZTÁLY
Elnök: KÖMÖLAI FERENCNÉ

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Andrikó Veronika, Bencsényi Gyöngyi Margit, Bánszki Zsolt, Berencsi Enikő Katalin, Bodoteczki Mária Magdolna, Bogár Ágnes, Csokka Éva Beáta, Gvián Katalin, Hólik Ágnes, Hollosi Laura Rózsa, Huszár Tibor, Iván Ilona, Iványi Zoltán, Kardos

Tiborc, Kiss Mária, Márton Katalin, Molnár Zoltán, Németh Csilla Julianna, Orodán Julianna, Ötvös Judit, Pásztor Tamás Endre, Révész Aranka, Sári Erzsébet, Simon Sára, Ágnes, Szabó Edit Mária, Széles Klára, Tamási Éva, Tóth László, Varju Éva Etelka.

1975/76. TANÉV

IV. A. OSZTÁLY
Elnök: DALANICS GYÖRGY

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Balla János, Balogh Valéria Éva, Broda Mária, Csimbók Ildikó, Fehér Ibolya, Fekete Sarolta, Gáspár Erika, Gerzsenyi Éva, Győri Sándor, Hajdu Katalin, Ignézi Ildikó, Jánosi Piroska, Juhász Mária, Kádár Marianna, Kasik Erzsébet, Katona Ágnes, Kiss Erzsébet, Kovács László, Lakatos Éva, Makrai Olga, Margittai Zsuzsanna, Munkácsi Júlia, Nagy Ildikó Erzsébet, Nagy Katalin, Palicz Anikó, Sztanek Ilona Katalin, Tóth Tibor Tamás, Varga Ilona, Vasas Aranka, Vécsey Ágnes, Véghe Melinda.

IV. B. OSZTÁLY
Elnök: DR. VASVÁRI ARTURNÉ

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Baráth Gabriella, Bozsó Edit Ildikó, Czégé Anikó Marietta, Csermely Tibor, Csomós Tibor István, Drótos Erzsébet, Eliás Imre, Fintor Ágnes, Humenyik Magdolna Katalin, Illés József István, Kormány Ildikó, Kovács László Gyula, Kövér László, Krecz Ágnes, Lakatos Tibor, Lengyel Zoltán, Múlt Attila László, Nagy Miklós, Nagy Zoltán Lajos, Nagy Zsuzsanna, Ördögh László Gábor, Palkó Sándor, Seicher Éva Mária, Snekszer Éva, Szanitter Gyöngyi, Szécsényi Péter, Tárnoki Erzsébet, Zombori Ildikó Ilona.

IV. C. OSZTÁLY
Elnök: LÁZAR MIKLÓS

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Bacska Éva, Bihari Gabriella, Borzován Klára, Bosák Erzsébet, Cserepes Erzsébet, Cserés Erzsébet, Csécsy Andrea, Gallasz Julianna Mária, Gégény Margit, Iványi Tibor, Jakab Edit, Keresztély Éva, Kurucz Valéria, Lakatos Katalin, Már földi Julianna, Mező Julianna, Nagy Erika, Novák Borbála, Petrikovits Judit Katalin, Pokoraczki József, Praviczky Katalin, Ricz László, Rudolf Éva Gizella, Somogyi Ágnes, Takács Ildikó, Tóth Magdolna Éva, Tölgyesi Judit, Varga Erzsébet, Varkoly Erzsébet.

IV. D. OSZTÁLY
Elnök: TAMÁSKOVITS HAJNALKA

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Barkaszi Anikó Edit, Bezzeg Tünde Judit, Chikány Éva Mária, Dallos Katalin, Donáth Hedvig Anna, Dorika Mária, Friderikusz Sándor, Fülöp Sándor László, Gacsályi

Éva Katalin, Gordász Katalin Klára, Gyöngyösi Ilona, Iski Katalin Márta, Juhász Erzsébet, Kiss Anna, Kiss Emília, Kiss Marianna, Kulcsár Katalin, Maroda Katalin, Mócsán Katalin, Sándor Erzsébet Anna, Schmidt Erzsébet, Simcsik Ágnes, Szuvák Mária, Szűcs Lajos, Tamás Mária, Tasnádi Mária, Tóth Ilona, Ujfaiusi Éva.

IV. E. OSZTÁLY
Elnök: RÉVÉSZ BALÁZS

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Abrahám Gabriella Éva, Bánszki Ferenc, Bognár Ágnes Ilona, Borsukovszki Judit Anikó, Csatáry Judit Katalin, Csüllög Ferenc, Földesi Katalin, Gaál Imre, Gaždátsy Nándor András, Garay Erzsébet, Greksza Ilona, Jeles Ágnes, Keresó Attila, Kozák Julianna, Lakatos Ildikó, Lengyel Krisztina Borbála, Martin Klára, Máriás Mária, Mihalkó Zsuzsanna, Molnár Mária, Németh Lajos, Orosz Márta, Póka Árpád Barna, Rikker Judit Ágnes, Sándor József István, Stevanyik László Péter, Szerafin László, Szokol Károly Tibor, Tarnavölgyi Judit, Tomku György József.

Érettségi vizsgák a dolgozók gimnáziumában

1969/70. TANÉV
Elnök: SÁROSY ZOLTÁN

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Balázs Julianna, Béres Erzsébet, Eberhardt Ferenc, Huczik Lajos Zoltán, Kocsmár András, Kukucska Zsuzsanna, Kupás Jánosné, Nagy Ágnes, Ocska Ildikó, Pöstyényi Ilona, Radó Márta, Sebestyén Margit, Szabó Bertalan Albert, Tóth Katalin.

1970/71. TANÉV
Elnök: KISS ERNŐ

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Balácsi Katalin Ida, Bánszki Katalin, Bócsi András, Dávida Béla, Fábian József, Gyekis Árpád János, Gyimesi Ilona Edit, Hegedüs László, Juhász Józsefné Kabai Ilona, Kovács Mariann, Matyi Erzsébet, Nagy Lajos, Orbán Sándor, Soitész Anna Margit, Szokol Mária, Szűcs Pál, Tolnai Ferenc, Vaskó Attila, Volner Ilona, Zsiga Éva, Zsurkai Éva Ilona.

1971/72. TANÉV
Elnök: NÉMETH ISTVÁN

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Bernáth Nóra Magdolna, Bégány Erzsébet, Cziránci Mária, Csernyik András, Dócs Anikó, Dombrádi Judit Anna, Dóránt István László, Fazekas Lászlóné, Frank Etelka,

Gööz Ágnes Ilona, Gyimesi Valéria, Juhász Mária Éva, Kajsa Ilona, Kovács Barnabásné, Kriston Katalin Erzsébet, Marozsán Judit Anna, Már földi Béla Jenő, Mezei László, Mudri Anrdás, Nádas Andrásné, Nemes Gyula, Orosz Zsuzsanna, Oszlánszki Zita, Péter Katalin, Pilinszki Andrásné, Piószeghy Piroska, Szabolcsi Józsefné, Toma Mihály, Tudlik Mária, Vidoven Ágnes Margit, Zakor Julianna.

1972/73. TANÉV

Elnök: BATÁRI KÁLMÁNNÉ

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Ambrusz Ibolya, Bőtykös Ágnes Éva, Dancs Ilona Jolán, Dávida Ilona Ibolya, Erdélyi Mária, Fejér László, Gróf Zsuzsanna, Hogyinszki Csabáné Pristyák Julianna, Kertész Klára Magdolna, Kiss Mihály, Kocsis László, Korcsolai Ilona, Kurbely Éva Ilona, Lencsés Margit, Lovas Lenke Margit, Lövei Béláné Vitéz Mária, Mokánszki István, Nagy Éva, Nagy Mária, Pálfy Judit, Péntek Zsuzsanna, Pisák Erzsébet, Rózsa Mária, Sipos Zoltán, Schervenka János, Szabó Aranka Piroska, Szöllősi László, Sztankó Éva, Tamás Ferenc, Varga Jolán, Veres Sándor, Veszprémi Katalin Ilona, Vinnai Attila Miklós, Vozári Elvira.

1973/74. TANÉV

Elnök: BOROS GÁBOR

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Balázi Erzsébet, Balogh Mária Zsuzsanna, Berecz Mária, Czene Gusztáv, Gincsei Istvánné Siska Mária, Greksza István, Hajas Lászlóné Tóth Magdolna, Hamvai Gyula, Homicskó Ildikó, Juhász Zoltán, Karcub Mária, Kodák Éva Mária, Korcsolai Julianna, Korpai Katalin, Kőszaga Lászlóné Bendly Márta, Labud Dalma, Lantos László Andrásné Szabó Ilona Piroska, Mikuika Eleonóra, Oros Istvánné Nagy Éva Judit, Palicz Magdolna, Riezu Viktor, Sára dy Éva Katalin, Sulomán Anna, Süveges Ilona, Török Ilona, Tókécs Szilárdné Rizsik Judit Katalin, Urbin Erzsébet, Vojtku János, Winnai Judit Éva.

1974/75. TANÉV

Elnök: PAPIK PÉTER

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Asztalos Józsefné Koczka Emese, Balog Katalin, Barabás Sándor, Boronkay Katalin, Boros József Miklós, Dojcsák Eszter, Dulov Viadimir Vaszilijevicsné Gyebrószki Irén, Gaál Béláné Seregi Katalin, Gyöngyösi Erzsébet, Halmos Ferenc, Hegedüs Péter, Hegedüs Péterné Csécsi Mária, Janik Józsefné Takács Mária, Kovács István, Mádi Sarolta Mária, Melich Aranka, Oláh Tibor, Oravecz András, Orosz Erika, Orosz István, Patakfalvi Zoltánné Radoszta Valéria, Pataki Erzsébet, Rácz Róza, Rost Jánosné Süveg Erzsébet, Szedlák Mária, Tomasovszki András, Turgyán György, Vanczák Mária, Vincze Erzsébet, Újj Ilona, Vágner Lászlóné Hajnal Katalin.

1975/76. TANÉV
Elnök: LAKATOS SAROLTA

Sikeres érettségi vizsgát tett:

Albert Árpádné Kovács Erzsébet, Balogh Erika, Baráth András, Bodnár Judit Erzsébet, Borbányai Mónika, Dede János, Jánkfalvi Tamásné Nádas Tünde, Jemej Éva Ibolya, Kalicz Ilona, Képes Miklósné Szabó Csilla, Koczka Lászlóné Havacs Éva, Kolozsi Miklós, Kovács Pálné Kovács Ilona, Kőszaga László, Már földi János, Medvigy Mária Anna, Molnár Annamária, Moravcsik Ilona, Nagy Judit, Nagy Pálné Béres Mária, Nádas Gyula, Nám József, Pajzs Attila, Posta Józsefné Fodor Mária, Radvánszki Éva, Rácz Etelka, Rónaszéki Tibor József, Soós Bálintné Kerekes Éva, Szikszai Zoltán, Torda Judit Julianna, Tordai György, Ujj Katalin, Zsiros Imre, Gyöngyösi László György.

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	5
Tizenöt éve kezdődött (Csorbáné Margócsy Klára)	7
Tizenöt év krónikája (Dr. Jóscai László)	9
Iskolánk élete (Kövér Józsefné összeállítása)	15
Az iskolai pártalapszervezet munkája	16
Helytállás, felelősségvállalás, hűség, eskü (Aporján István)	17
Iskolánk munkaközösségeinek tevékenységéről (Bessenyei Lajosné)	18
Idegen nyelvszakos tanáraink továbbképzése (Jaross Káimárné)	20
Kulturális élet (Dr. Katona Béláné)	22
Iskolánk könyvtára (Tóth Tiborné)	23
„Zalka Máté” Kollégium (Dr. Ördög Jánosné)	24
20 éves a KISZ (Ács Mária)	26
Testnevelés az iskolában	27
Tömegsport (Tóth Gusztávné, Kármánóczi János)	30
Kirándulásaink	31
Tanulószoza	33
A szakmai munkaközösségek tevékenységének fejlesztéséről (Margittai Valéria)	34
Az 1978-as gimnáziumi új fizikatanterv kipróbálása során szerzett tapasztalatok (Ács Mária, Szijártó Józsefné, Szijártó József)	40
Az iskola — a szakemberek kiművelésének, képzésének műhelye (Dr. Jóscai László)	47
Statisztika 1976/77.	50
A tanári testület az 1976/77. iskolai évben	54
Érettségi vizsgák	58

